

DARBININKAS

LV NO. 4

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, SAUSIS - JANUARY 16, 1970

916 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Moskės padegėjas psichinis ligonis

Tas australietis Denis Rohan, kurs avis bekirdamas įsikalė galvon, jog esąs Dievo įgaliotas pastatyti šventyklą Jėzaus garbei toj vietoj, kur buvo Jeruzalėje žydų šventykla, romėnų sugriauta 70 metais, Izraelio teismo rastas nepakaltinamas ir uždarytas protinių ligonių institucijoj. Jis buvo teisiamas už mahometonų Al Akso šventovės padėgimą Jeruzalėje. Tą šventyklą jis padegė savo sumanymui įvykdyti vietą rengdamas. Įkvėpimą Al Akso šventyklai sunaikinti suradęs jau atvykęs Izraelin Zacharijo knygoje.

Izraelio vyriausybė pravedė tardymą ir teismą klasiškai neutraliai, kad paverstų niekais arabų isteriškus šauksmus, jog Rohan veikė kaip Izraelio agentas. Ir psichiatras teismajam ištirti buvo parsikvietęs iš Anglijos, kad nebūtų nė šešėlio įtarimo, jog jis buvo kieno nors įtakoj. Dėl to gaisro arabai buvo užsidegę net pasaulinę konferenciją sukviesi, bet po teismo tyli kaip žemė, lyg nieko nebūtų įvykę.

— Dean Rusk, buv. prezidentų Kennedy ir Johnson valstybės sekretorius, pradėjo profesoriauti Georgia universitete. Nelengva jam buvo ten patekti todėl, kad susidarė opozicija, nes jo dukė yra ištėjęs už negro, kurs taigpi yra profesorius. Prieš pasisakęs ir rasis tas gub. Maddox. Jis dėstys tarptautinės teisės dalykus.

— Pasauliečiai mokytojai N. Y. arkivyskupijos mokyklose paprašė atlyginimų padidinimo. Vyksta derybos su arkivyskupijos atstovais. Jeigu iki sausio 19 nesustars, žada pradėti streiką. Ant derybų stalo tarp prašymo ir pasiūlymo nebesąs didelis skirtumas.

— Smulkmeninės prekybos mažgai Amerikoj 1969 m. pardavė prekių už 352.08 milijonų dol. — 4 proc. daugiau kaip 1968 m.

Yippie apie save

Kas yra Yippie partija ir ko ji siekia? Apie tai kalba ne kaip rimtas žmogus, bet kaip cirko artistas tos tariamos partijos vadas Abbie Hoffman Chicago teisme, kur jis teisiamas kartu su kitais septyniais už riaušių organizavimą 1968 m. demokratų konvencijos metu.

Anot jo, Yippie reiškia Youth International Party. Iš tikrųjų, tokia partija niekad nebuvo suorganizuota. Užsimanė, anot jo, maža grupė žmogų patekti į televiziją, todėl 1968 m. pradžioj išsinuomavo New York'e prie Union Square kambarį, kurį televizijos reporteriai pavadinę "ofisu". Taip ir prasiėjęsi komedijos vaidyba, kuri būriui darbo neturintių pusbernių pasiūlė gerų pramogų.

Kaip tie Yippie prisidėjo prie riaušių organizavimo Chicagoje, Hoffman išsisuko nuo rimto paaiškinimo visokiais anekdotais ir juokingų nuotykių pasakojimu. Jų politinis credo esąs toks: jie gali susidėti su sen. McCarthy, buv. prez. Johnson, George Wallace, Attila ar panašiu, kad tik būtų progos turėti "fun". Manytina, kad yra kas nors daugiau, negu jis pasakoja. Bet gali būti ir teisybė. Juk dabar tokie laikai...

Biafra padėjo ginklą, bet vargai nebaigti

Lagos. — Biafros vyr. kariuomenės vadas nutraukė pasipriešinimą, paleido visus belaisvius, paprašė Nigerijos vyriausybės sustabdyti karo veiksmus ir nutraukti į miškus bėgančių Biafros gyventojų persekiojimą.

Taigi Ibo genties, vienos gabiųjų ir šviesiausių Afrikoje, pastangos turėti savo nepriklausomą valstybę pasibaigė tikslu nepasiekusios.

Teoretiniai atrodo, kad Ibo žmonės, kaip ir lietuvių tauta prie Baltijos jūros, turėjo teisę turėti nepriklausomą valstybę. Kai prieš kelias savaites susipažinau Jungt. Tautose su Nigerijos delegacijos pirmininku ir, pakvietusi jį priešpiečių, norėjau iš jo žinių pasirinkti ir kartu įtikinti, kad ir Afrikoje atskirai norinčioms tvarkytis gentims taikytina apsisprendimo teisė, mano argumentai pa-biro kaip žirniai nuo sienos. Jo argumentas buvo vienas ir kietas: jei Ibo gentis gaus nepriklausomą valstybę, didžioji dalis Afrikos sugrįš ten, kur ji buvo prieš dekolonizacijos paskelbimą. Ir pasiūlė pakliuati po kai kurias Afrikos dalis, pažadėdamas padėti kelionę suorganizuoti. Pasisakė žinąs Lie-tuvos bylą, bet užtikrino, kad Afrika toje byloje nieko negalės dabar padėti.

Nigerijos pusėje buvo Anglija, Biafra pavėluotai ir silpnai pradėjo ramstyti Prancūzija, bet ji nepaskelbė savo akcijos motyvų ir veikė daugiau slapukiškai, o ne kaip apsisprendimo teisės apsaugas. Jai buvo prikišti savanaudiški motyvai — nafta Biafros žemės viduriuose.

Biafros karinės veiklos pabirimo buvo laukiama tik už kokių keturių mėnesių, bet visi pranašai pasirodė netikri. Nigerijos federalinė vyriausybė šandien atsikratė didelio rūpesčio ir kukliai skelbia, kad biafriečiai yra ne keršto objektas, bet broliai. Linkėtina, kad Nigerijos valstybės galva gen. Yakubu Gowon, anglų karo mokykloje buvęs draugas su Biafros sukilėlių vadu Odumegwu Ojukwu, abudu krikščionys, paduos vienas kitam ranką ir kartu gyds karo padarytas žaizdas. Nigerija gyventojų skaičiumi ir krašto turtais verta tapti pavyzdžiu likusiai juodajai Afrikai.

Kur yra pabėgęs Biafros valstybės galva O. Ojukwu, žinios nesutaria. Paskutinė žinia sakoma, kad jis atvyko į Portugaliją, bet tuo pat laiku sakoma, kad jis laukiamas Zambijoje, kuri buvo pripažinusi Biafrą nepriklausoma valstybe.

— Abudu New Yorko senatoriai Javits ir Goodell vėl peršoko į Izraelio pusę prieš Prancūziją, kuri Izraelio nupirktus lektuvus pardavė Libijai. Javits yra žydas, gi Goodell šį rudenį turi būti išrinktas senatoriumi. Ton vieton jis buvo gubernatoriaus paskirtas sen. Kennedy nužudžius.

— Didžiąjame New York'e streikuoja duobkasiai, aptarnaujantys apie 40 kapinių. Per dieną jie palaidoja apie 300 mirusiųjų. Tuo tarpu dar esą kur saugiai laikyti lavonus, todėl apie nepaprastų priemonių ieškojimą dar nekalbama.

Pašaliečių rūpestis — apsaugoti nuo bado ir genocido

Anglija, Amerika ir Vatikanas dirba ranka rankon, kad Biafros žmonės gautų pagalbą ir kad tuo momentu negalėtų pasinaudoti Rusija. Todėl niekas nebando nieko daryti, kas galėtų nepatikti Nigerijos vyriausybei. Vatikanas suinteresuotas tik humanitarine veikla (pagalba badaujantiems ir apsauga nuo genocido), bet labai saugojasi, kad nepažeistų diplomatinio protokolo. Tuo reikalu

rūpinasi Anglijos diplomatai. Amerika, kaip paprastai, duoda didžiausią materialinių turtų dalį, nes ji tuo turtinga.

Veiasi badas keturius milijonus. Jau apskaičiuota, kad bent keturiems milijonams Biafros žmonių reikalinga skubi pagalba. Ji bus atvežama į Nigerijos sostinę civiliniais lėktuvais. Už Nigerijos sienų įvairių krikščionių bažnyčių pastangomis yra jau suteikti dideli gėrybių kie-

kiai: maistas, medikamentai, palapinės, blanketai. Prez. Nixonas jau patvarkė, kad Amerikos prekiniai lėktuvai ir helikopterai būtų netoli krovinių tuoj pradėti vežti, kai tik bus gautas ženklas iš Lagos. Valsitybės departamento aukštas pareigūnas jau tvarkosi Lagos. Visų krikščionių bendruomenių žmonės jau yra vietoje pagalbos turtams išdalinti. Ir tai yra faktas, kurį turėtų įsiminti visi tik garsiai ir iškilmingai plepėti temoką veikėjai. Visos pagalbos derinimo centras yra Nigerijos sostinė Lagos.

Pagrindiniai Nigerijos-Biafros tragedijos veikėjai: Nigerijos valstybės galva gen. Yakubu Gawon (kairėje) ir Biafros valstybės galva gen. Odumegwu Ojukwu.

— Tailande komunistų teroristinės grupės pirmą kartą buvo užpuolusios vieną Amerikos aviacijos bazę. Apie nuostolius nekalbama.

— Sudane susektas jau penktas šamoklas nuverstis pereiną vasarą sukilimą ir valdžią laimėjusią grupę. Ją sudaro karininkai, kurie iki šiol nesuėmė kaip pradėti protingai tautos reikalus tvarkyti.

— Komunistai Vietname telkiasi Mekongo deltos plotuose ir ten neilgtrukus laukiamą didesnių įvykių. Amerikiečiai iš tų vietų yra pasitraukę ir visą kovos svorį sudėję ant pietų vietnamiečių pečių. Įvykiai stropiai sekami ir vietnamiečiai nebūsią palikti be pagalbos.

Abudu manevruoja

Irako kurdai kovoja už autonomiją Irako valstybės sienose nuo 1961 metų. Jie gyvena krašto šiaurės rytuose, jų ten yra apie vienas milijonas. Jau kelis kartus buvo ginkla panaudoję ir ta proga gavę pažadų, kurie iki šiol netesėti. Dabar Irako vyriausybė vėl pasiūlė derybas, bet kurdų vadas gen. Mutafa al-Barzani dėsia atsakymą. Jis neprieinamas, nes tik keli jo saugai težino, kurioje kalnų slėptuvėje jis gyvena ir dirba.

Abidvi pusės dabar savo manevrus planuoja nušizūredamos į arabų-žydų frontą. Irakas dabar panorėjo ką nors duoti kurdams, kad jie negrėstų užnugarui tuo atveju, jei Irakas turėtų įsivelti į karą su Izraeliu. Tą patį atsitikimą galvoj turėdamas kurdų gen. Barzani dėsia atsakymą, nes paskubėjimas gali sumažinti galimybes gauti pilną autonomiją. Tokią gauti geriausia proga ateitų naujo žydų-arabų karo metu, kurin tikrai Irakas bus įsivėlęs.

Pasirašyta nenoriai

Washingtonas. — Anglijų kasyklų darbininkų sveikatos ir saugumo priežiūros įstatymą prez. Nixonas pasirašė nenoromis, nes jis mano, kad tos pareigos priklauso ne federalinei vyriausybei, bet valstijoms.

Antra, įstatymo numatyta iš federalinio izdo teiktina pagalba darbingumo netekusiems angliakasiams esanti infliacinė.

Įstatymas dabar pasirašytas kaip bėdos priemonė, bet visas tas reikalas vėliau bus peržiūrėtas ir iš pagrindų pertvarkytas, turint prieš akis du tikslus: kad pagalbos reikalingi angliakasiai ir jų šeimos gautų tinkamą pagalbą, ir kad toji pagalba ateitų iš ten, kas ją tikrai privalėtų teikti.

Čia bus proga pažūrėti į milžiniškus didžiųjų unių vadindamus pensijų fondus, kurių vadovybės pradėtos įtarti netinkamu tų fondų naudojimu.

Prancūzijos prez. Pompidou labai nustebo sužinojęs, kad jo flirtas su arabais parduodant jiems ginklus neturi tautos pritarimo.

NAUJI LAUREATAI

Draugo devyniolikto romano konkurso jury komisija, susidedanti iš pirm. Anatolijaus Kairo, sekr. Dailos Kučienės ir narių — Gražinos Tulauskaitės-Babrauskienės, Povilo Gaučio ir Prano Razmino, sausio 11 d. posėdy aptarė per-eitais metais atsiųstų dvilika romanų. Balsavimu išrinko Vakarų slapyvardė pasirašytą romaną "Rugsėjo šeštadienį". Atidarius voką, paaiškėjo, kad autorė yra Birutė Pūkelevičiūtė, gyvenanti Chicagoje. 10 00 dol. premijos mecenatas yra Zigmantas Umbraziūnas. Premijos įteikimo iškilms bus kovo 22 Jaunimo centre.

Dirvos novelės konkurso jury komisija, susidedanti iš pirm. Petro Balčiūno ir narių Kęstučio Gaidžiūno ir Viktoro Mariūno, perskaicius konkurso atsiųstas 15 novelių, sausio 7 d. posėdy balsų dauguma pri-pažino, kad 300 dol. premija skirtina Spurgonių Pranui už novelę "Salia milžinų". Atidarius voką paaiškėjo, kad autorius yra Jurgis Gliauda, gvy. Los Angeles, Calif. Sios premijos mecenatas yra Simas Kašeli-ionis.

KITI RASO...

Kilnumui atėjo valanda

"Dabar svarbiausias Nigerijos bandymas yra politinis. Karą laimėjusios Lagos karinės pajėgos turi ginklu iškovotą progą panaudoti susitaikiniui. Būtų savižudybė leisti senajam genčių kerštui, kuris paskatino Biafros atsiskyrimą, pereiti į genocido orgiją. Ibo pabėgėlių masės, alkanos ir baimės vejamos, turi būti pamaitintos ir nuo nugalėtojo keršto apsaugotos.

Laimė, kad Nigerijos vadas gen. Gowon parodė aukštą valstybingumo nuovoką, kai paragino savo karius nepažeisti civilizuoto elgesio kodekso ir pasisakė už karo padarytų žaizdų užgydymą ir susitaikymą...

Nigerija negali greitai suteikti turtų badaujantiems pamaitinti, sergantiems pagdyti ir milžiniškai materialinei žalai pataisyti. Bet visa eilė kraštų, neišskiriant Amerikos, laukia progos atsikubėti su pagalba, jei bus paprašytos. Užsienio ginklai padėjo Nigerijai šį paskutinį karą laimėti, užsienio pagalba gali padėti Nigerijai svarbesnį uždavinį išspręsti — atstatyti taiką ir suvienyti Nigeriją".

New York Times

Indira Gandhi suka mažojo žmogaus link Turčiai vadina ją komuniste ir Maskvos padlaiže

Programa sena, tik nevykdyta

Konservatoriai, anksčiau turėję suvažiavimą, apskelbė Nehru dukterį komuniste ir Maskvos padlaiže, bet jie prašovė pro šalį faktiškai ir politiškai. Jos programa veik nieku nesisiskiria nuo seniau skelbtų Kongreso partijos programų. Dabar gali būti tik tas skirtumas, kad senųjų niekas nevykdė, tik rinkiminės propagandos tikslams naudojo, o Indira Gandhi skelbia, kad atėjo laikas Kongreso partijos programą pradėti vykdyti.

Indiros Gandhi programa turi dvi dalis: politiniai saugi ir rizikinga. Pirmajai priklauso panaikinimas metinių "arbatpinių" buvusių Indijos princams, draudimo bendrovių suvalstybinimas ir laipsniškas užsienio importo perėmimas į valstybės rankas.

Antroji dalis politiniai rizikinga ir apima šiuos dalykus: nejudamosios nuosavybės ribojimas miestuose, didmeninės prekybos žemės ūkio produktais perėmimas į valstybės rankas ir žemės reformos įstatymo vykdymo pradėjimas. Žemės reformos įstatymas yra geras, bet jis nevykdomas. Jį turi vykdyti atskirų valstijų vyriausybės, bet šios iki šiol tą įstatymą boikotavo. Indira Gandhi paskelbė, kad jie turi būti pradėti vykdyti 1971 m.

Partija nepriaugusi reformoms

Toji jos programa Indijos liberalų ir jaunimo nepatenkino, bet ji jiems paaiškino, kad tuščiais šauksmais reformų nepadarysi, reikia tinkamos krašto nuotakos ir tinkamų pasiruošimų. Indijos Kongreso partijai iki šiol šito dar trūksta. Kol Kongreso partija yra tik turtingesniųjų partija, kol jos eiles neatėis jaunimas ir darbininkai, tol jos reformatoriškoji jėga yra problematiška. Dabar Indira Gandhi turi įrodyti, kad ji yra rimtas ir pajėgus vadas vesti Indiją naujesniu, moderuotų reformų keliu. Ji tikrai nėra komunistė, bet reali reformatorė. Ji gali paskelbti naujus parlamento rinkimus kada tik nori, bet taktiškai jai būtų geriau, jeigu ji galėtų sulaukti 1972 metų. Tada ji bus geriau pasiruošusi savo programą ir mažai suprantantiems paaiškinti. Tada ji jau bus priartėjusi prie mažojo Indijos žmogaus, kuris taip daug ko yra reikalingas.

Austrai rasti esą netolerantiški

Vienos arkiv. kard. Koenig Naujų Metų proga paragino tautiečius pasidaryti švelnesniais svetimųjų atžvilgiu.

Nors vieniečiai žinomi kaip linksmai nusiteikę svečių linksminytojai, tačiau neseniai padarytas visuomenės nuomonių tyrimas tuo būdu, kaip tai daroma Amerikoj, surado mažai kieno lauktas tendencijas.

Rasta, kad 92 proc. apklaustųjų aštriai pasisakė prieš kitų valstybių darbininkų buvimą Austrijoje (savo darbo jėgos trūkstant, Austrijoje dirba apie 50,000 jugoslavų ir po kelis tūkstančius graikų bei turkų); 90 proc. pasisakė už visokių atvykstančių hipių neįsileidimą ar greitą išvarejimą. Du trečdaliai labai nepalankiai pasisakė prieš žydus, arabus ir negrus.

Klausinėjami buvo 1,200 asmenų visame krašte atitinkamai parinktose vietose. Kiti suabejojo, ar toks mažas skaičius gali atstovauti 7 milijonų gyventojų nuomonę. Buvo atsakyta, kad gali. Dabar prasidėjo propaganda už tolerancijos ugdymą.

Sveikatos, švietimo ir socialinės apsaugos departamento vadovas Robert Finch skundžiasi, kad administracijos projektai dėl bėdnuomenės šelpimo reformų nerandą kongrese tinkamo dėmesio.

— Amerikos iždas pirkto seniai iš V. Vokietijos aukso už 500 milijonų dol. V. Vokietija todėl pardavė auksą, kad jai reikėjo dolerių, kurių atsargos nuseko markės vertę pakėlus. Aukso kainos Londono ir Zuricho biržose dabar kritusios žemiau 35 dol. už unciją nustatytos kainos, bet centriniai Europos bankai esą susitarę 35 dol. kainą palaikyti. Kampaniją tuo reikalu veda Belgijos, Šveicarijos ir Olandijos bankai.

Vidutiniam amerikiečiui atstovauja lietuviai

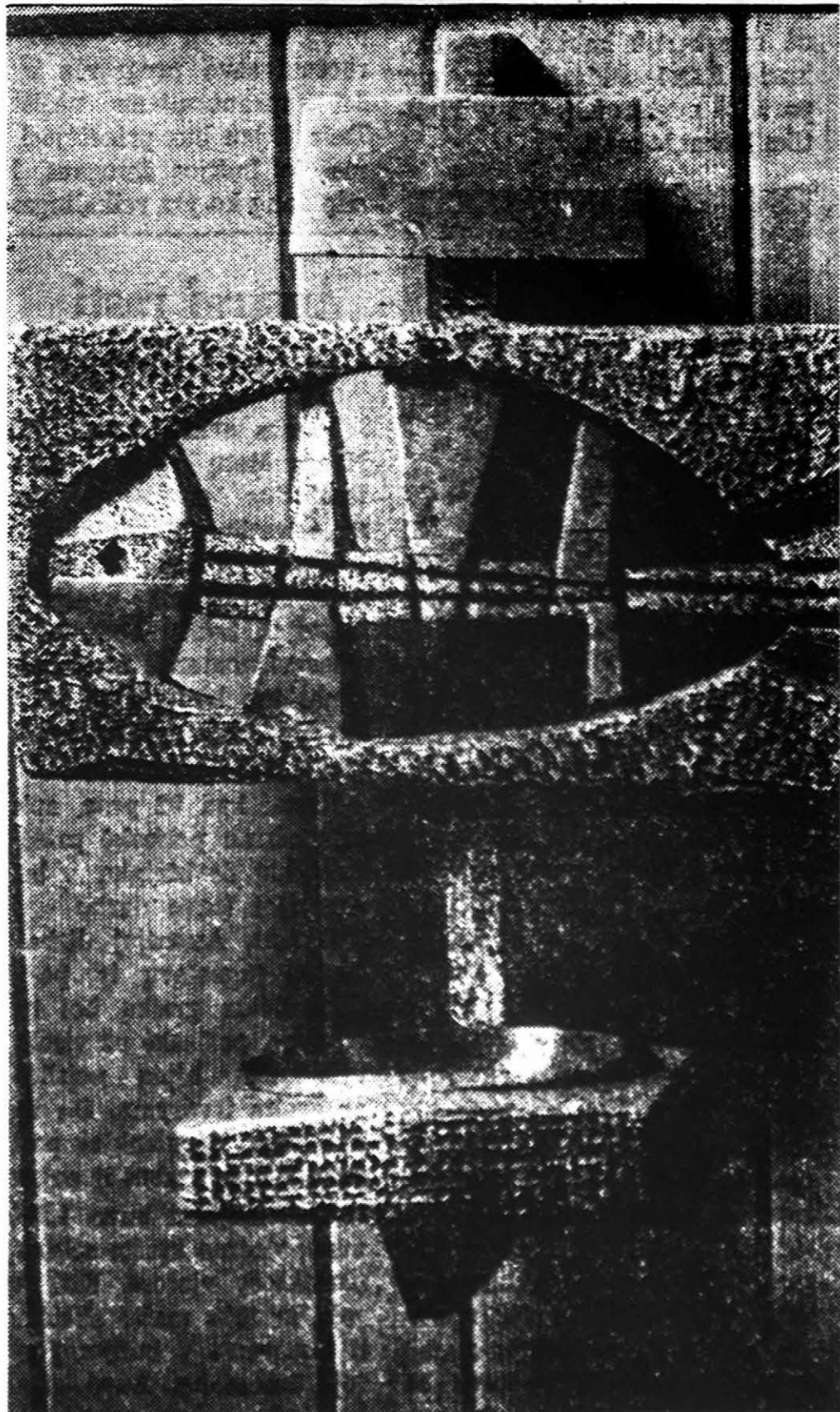
Time magazinas pereinę metų žmogum paskelbė bevaidų vidutinį amerikietį, į kurį buvo kreipęsis Nixonas rinkimuose, vadindamas jį "užmirštuoju amerikiečiu", o paskiau "tylinčiąja dauguma". Šis vidutiniškas amerikietis, stovėdamas tarp neturtingųjų ir turtingųjų, pereitais metais ėmė stipriau reikšti savo valią rinkimuose ir opinijos sudaryme. Jis ėmė veržtis ir į valdžias.

Time magazine parinktas vienas iš tokių amerikiečių vidutinių — Richard W. Paul, Pittsfield, Mass., gyventojas, kuris buvo išrinktas į miesto tarybą, radęs gyventojų pasitikėjimo dėl savo pažiūrų į socialinę šalpą, jaunimą bei jo karinę tarnybą, turtinguosius, kurie diktuoja savo valią vidutiniams amerikiečiams.

Tas vidutiniškas amerikietis Paul, kaip informuoja Time, yra lietuvių imigranto vienas iš šešių vaikų, gimė ir užaugo Worcester, Mass., antrame pasauliniame kare atidavęs savo gyvenimo dalį kaip marinas Pacific, dabar General Electric dirbtuvių tarnautojas. Ten pat tarnauja ir jo žmona.

Aš esu — sako Paul — iš labai neturtingos šeimos. Atsimenu, tėvas ir motina sunkiai dirbo. Darbas buvo ir yra žmogaus gyvenimo tikroji dalis. Atsimenu taip pat, kaip tuo metu, kai tedirbo vienas tėvas, mes turėjome naudotis socialine šalpa. Mes tada degėme gėda, stovėdami eilėje, kad gautume greipfrutą, daržovių, sunkos ir bulvių. Šiandien kitaip — naudotis socialine šalpa pasidarė profesija — beveik garbinga profesija...

Jaunuoliai šiandien, gal būt, dairo, kas jiems pasakytų, kam jie egzistuoja. Bet kai kurie, daugiausia praturtėjusių vaikų, nueina per toli. Galėtum jiems pavydėti šaunumo ir, gal būt, jiems prieš akis atvertų galimybių. Bet vidutiniams žmogui šlykštūs tie jų ilgi plaukai, ir tie keisti jų drabužiai, ir tie jų riaušės. Aš visada jaučiu, kad turi būti kokis kairiojo sparno sąjūdis, kuris parūpina jiems pinigų visiem tiems triukšmams, stengdamasis sugriauti mūsų ypatingą gyvenimo būdą.

svęsto vandens indelis šv. Kazimiero bažnyčioje Worcester, Mass. Bažnyčia praeitais metais pagrindinai atremontuota. Dekoravimo darbus atliko V. K. Jonynas. Nuotr. V. Maželis

Ką jie galvoja apie socialinę šalpą, jaunimo protestus prieš karą, apie neturtingąją, vidutinę ir turtingąją klasę

Aš nemanau, kad jie turi teisę kištis į mokyklų ir jų taisyklių reikalus. Kai jie kalba apie karą, nemanau, kad jie žino, kas yra karas. Visa, ką jie žino, tai kad žmonės žūsta. Na, žūsta — tai kas iš to? Žmonės žūsta ir keliuose, o ar dėl to daug ką mes darom? Pažvelk į nusikaltimų gausą šiandien, o vėl ar ką darom?

Jaunuoliai atsisako nuo karinės tarnybos. Sako: "Kodėl aš turiu eiti į karą? Juk čia laisvas kraštas". Ne, niekas nėra tiek laisvas. Štai aš turiu eiti į darbą ir jame laikytis taisyklių.

Ir karinei tarnybai kiekvienas turi atiduoti savo gyvenimo tam tikrą dalį.

Siame krašte yra sąjūdis, kuris siekia diskredituoti mūsų valstybę. Aš pats čia gimiau. Ir aš branginu šį kraštą. Aš iš vargingos šeimos. Aš einu į darbą, ir turiu viltį, kad jis bus pastovus. Bet mane nori išspausti. Vidutiniai žmonės iš neturtingųjų girdi, kad vidutiniai turi duoti neturtingiems butus. Ir turtingieji sako, kad vidutiniai žmonės turi paremti neturtingiesiems namų statybos programą. Žinau tai, gerai. Ne-

turtingasis tegul tuo pasinaudoja, bet tas turtingasis, tas vadinamas geradarys, nors jis gražiai moralizuoja, bet ką velnią jis išmano apie neturtingą. Man spaudžia urbanizacijos koalicija, tie bankininkai ir visi, kurie manosi darą gera neturtingiems, sprausdami juos į kieno nors daržą — ligi tol, kol tai nėra jų pačių, turtingųjų, daržas...

Tuose Richard W. Paul žodžiuose išreikštas vidutinio amerikiečio galvojimas: žmogus turi laikytis darbu, ne išmalda, laikytis tradicijų, ne madų, atlikti savo kietą pareigą bendruomenei, ne kelti triukšmus, remiamus samokslu. Jei aiškus yra vidutinių palankumas neturtingiesiems, tai dar aiškesnis apiktimas prieš turtinguosius dėl jų noro kitus mokyti ir valdyti, dėl žodžių skelbiamo reikalo aukotis neturtingųjų gerovei, bet nenoro savo turtus aukoti neturtingiesiems.

VILNIAUS TEATRAS MASKVOJE

Vilniaus valst. operos ir baleto teatras, jam pasirašius sutartį su Maskvos Didžiojo teatro, nuo sausio 22 d. 10 dienų vaidins Didž. teatre ir dar Kremliaus Kongreso rūmų salėje. Joje įvyks ir baigiamasis iškilmingas koncertas.

Vilniaus operos — baleto teatras Maskvon vyksta ketvirtą kartą, tačiau Didžiajame teatre gastroliuos pirmą kart. 10 dienų gastroliose numatyta parodyti keturias operas ir vieną baletą.

Būdinga, kad maskviečių publika supažindinti su lietuvių teatro siekimais ar kūrybiniais

bruožais parinktos dvi lietuvių kūrėjų operos, pasižyminčios tendencija bei vad. "buržuazinio nacionalizmo" smerkimu. Tai Palanavičiaus opera "Kryžkelė" ir paties operos-baleto teatro direktoriaus V. Laurušo "Paklydę paukščiai", kuriuose piktai puolami lietuviai — iš eiviai, nuo komunizmo "rojaus" pasitraukę į Vakarus.

Dar vežamas ir atnaujintas J. Indros baletas "Audronė" bei dvi klasikinės operos, ruso A. Rubinstein "Demonas" ir italo Verdi "Rigoletto".

Kaip paaiškėjo, prieš išvykdamas į Maskvą, vilniškis teatras verčiamas atlikti papildomas dekoracijas, nes maskvinės operos scenos plotis — didesnis. (Elta)

APIE NAUJUS VYSKUPUS LIETUVOJE

Naujienos, sausio 10' vedamame dēl Lietuvoje paskirtų vyskupų Liudviko Povilonio ir Romualdo Krikščiuono rašo: "Naujų vyskupų paskyrimas nustebiu lietuvius todėl, kad visa eilė aukštų katalikų bažnyčios atstovų yra persekiojami ir neleidžiama jiems eiti bažnytinių pareigų. Dar labiau nustebiu naujų vyskupų pasirinkimą."

"Kun. Liudvikas Povilonis, marijonas, po karo buvo paskirtas į Klaipėdą, kur paskubomis pastatė paraprijai bažnyčią. Nespėjo jis tinkamai tos bažnyčios baigti, darbas buvo nutrauktas, o jis pats patrauktas atsakomybėn. Už bažnyčios statymą be leidimo kun. Povilonis gavo 8 metus kalėjimo, o jo pavaduotojas gavo 4 metus... Klaipėdos bažnytelės vikaras, gavęs 4

metus, tebesėdi kalėjime, tuo tarpu kun. Povilonis, gavęs 8 metus, jau seniai išėjęs laisvėn. Jis ne tik spėjo baigti Žiugždos vadovaujamus marksistinius kursus, bet buvo gavęs įtakingą vietą Vilniaus Aušros Vartų parapijoje, o dabar paskiriamas vyskupu. Ištrėmus Vilkaviškio vyskupą, vyskupijos administratorium buvo paskirtas kun. R. Krikščiuonas, kuris vėliau sovietinės valdžios buvo primestas Kauno kunigų seminarijos dėstytoju..."

"Šiandien kiekvienam aišku, kad šių naujų vyskupų paskyrimas galėjo būti padarytas tik-

Okupuotoje Lietuvoje ir menas tarnauja partijai

Lenino gimimo 100-ajai sukaktai artėjant (balandžio mėn.), visi Sovietų Sąjungos skatinami "visomis savo jėgomis" gerbti sukaktį. Meno, kultūros barų žmonės įpareigojami nepamiršti įamžinti Lenina... Tai jiems ir galvas kalama posėdžiuose, susirinkimuose, spaudoje, per radiją.

Kaip Leninas "išviešpatuoja" menininkų kūryboje (partijos, ne pačių menininkų valia...) liudija Kaune gruodžio 12 Dailės muziejuje atidaryta dailės paroda, skirta V. Lenino gimimo sukaktiui.

Parodoje dalyvauja per 100 kauniečių menininkų — dailininkai, skulptoriai, grafikai, keramikai ir tekstilininkai.

"Tiesa" paskubėjo pranešti (nr. 288, gruodžio 13), kad lietuviai dailininkai tai parodai patiekę "brandžiausius pastarųjų metų kūrinius..."

Jie, aišku, turi būti patys "brandžiausi", nes parodoje išsiskyrę darbai: P. Poručio paveikslų ciklas "1918 metai Lietuvoje", B. Dambrausko drobė "Spalio revoliucijos štabe". A. Kristopaičio paveikslas "Raudonieji žirgai", S. Nenortos "Politiškai išlaisvinimas" ir kt.

Kiti dailininkai, kaip R. Kalpokas, J. Janulis, E. Survila, M. Ostrauskas sukūrę portretus "naujo gyvenimo kūrėjų, kovotojų už Tarybų valdžią Lietuvoje..." (Elta)

tai pagal Vatikano ir Maskvos susitarimą. Jeigu popiežius su Sovietų Sąjunga nebūtų susitaręs, tai okupantas nebūtų leidęs tokių iškilnių Kaune, o Maskva neturėtų jokio intereso garsinti paskyrimą."

Kiek teisingas žinios apie kunigą Povilonį, tuo tarpu ne visas teko patikrinti. Bet netiesa, kad jis statė bažnyčią be leidimo. "Nors" savo statytajai Klaipėdos katalikų bzn. buvo gavęs leidimą, jam buvo iškelta byla už "neteisetą" medžiagos įsigijimą (L. Enciklopedija. Papildymų tomas). Apie Vilkaviškio vyskupijos vyskupo likimą ir valdytojo siejimą su Krikščiuonu žinios aiškiai netikros. Tos vyskupijos valdymo padėtis L. Encik. taip papasakota: "Visą nepriklausomybės laikotarpį V. vyskupiją valdė vysk. A. Karosas (m. 1947). Jo pagalbininką vysk. M. Reinį 1940 iškėlus į Vilnių, V. vysk. augliu buvo paskirtas V. Padolskis, kuris 1944 pasitraukė iš Lietuvos. Rusams okupavus Lietuvą, komunistinė valdžia... konfiskavo V. vysk. ir kunigų seminarijos rūmus. Vysk. A. Karosas persikėlė į Šunskus, o nuo 1946 gyveno Marijampolėje. Mirus vysk. Karosui, V. vysk. J. Labuką išrinko Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų valdytoju. Atvykęs dalyvauti Vatikano II susirinkimo IV sesijoje buvo pop. Povilo paskirtas Kauno vyskupu apaštališkojo administratoriaus titulu su ordinario teiseimis. Jam taip pavesta valdyti ir Vilkaviškio vyskupiją". Krikščiuonas siejamas su Vilkaviškio vyskupija tik tiek: iš Romos, kur studijavo 1959-63 kanonus, grįžęs, buvo "paskirtas Kauno kun. seminarijos prof. ir Vilkaviškio vyskupijos kancleriu. 1963-64 lydėjo kan. J. Stankevičių ir 1965-67 vysk. J. Labuką į Vatikano susirinkimo sesijas".

Mūsų broliai šaukiasi dvasinės ir medžiaginės pagalbos

Juos gelbstime per LIETUVIŲ RELIGINĘ ŠALPĄ. Kasdien iš Vatikano radijo stūdomas lietuviškos religinės ir tautinės programos. Padarytume daugiau, bet reikia daugiau jūsų visų bendradarbiavimo maldomis ir aukomis. Lietuvių Religinės Šalpos komitetas veikia su Amerikos vyskupų žinia. Pirmininkas vysk. Vincentas Brizgys.

Aukos siųskite ar palikimus rašykite taip:

I give, devise and bequeath to LITHUANIAN CATHOLIC RELIGIOUS AID, Inc. 64-09 56th Road, Maspeth, N.Y. 11378.

Aukos ir palikimai laisvi nuo mokesčių — Tax deductible. ATEIKITE PAGALBON: asmenų, paraprijų, organizacijų, profesionalų, prekybininkų — savo apylinkėje kurkime rėmėjų būrelius.

Supažindinkime kitus su Lietuvos kančiomis: platinime knygą The War Against God in Lithuania. Kaina: popierio viršeliais \$1.00, kietais — \$2.00.

Ispanų kalba: La lucha contra Dios en Lituania, kaina \$1.00.

L K R S VALDYBA

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 80-30 1/2 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (priė Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimo. Kopycios semokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopycios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Balrunas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopycia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4336.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvų direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruosiamas garbingos laidojimo. Modernios kopycios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvų direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentams dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

ANDRIUS ARMONAS, stovybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybų atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai priemamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421, V1 7-4477.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais krepkites į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11413; tel. Virginia 6-1800.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, V1 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobuviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrus. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnones medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnones medžiagos kostiumams, patams ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišytos, spalvotas, lovosms užtiesalai, vilnones skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nutraukos ir kiti fot. patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schieffer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda 13 WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHLL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 95.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
— Allen R. Shipley —

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite ar užeikite:

LITAS SERVICE CORPORATION

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. 212-847-5522

arba

86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799

LITAS SERVICE CORPORATION
patarnauja nekila. turto pirkimo-pardavimo reikaluose.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221
Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuostatas. Nenaudoti straipsniai
sugrąžinti ir gražinami autorams prašant. Pavardė parašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skolinį turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Vertybių atranka

Be krikščioniškos šviesos žmogui pritrūksta galios susivokti vertybių hierarchijoje... — kalbėjo popiežius Paulius kalėdinėje kalboje.

Labiausiai dabar kalbama apie dvejopas vertybes: taiką ir gerovę. Taikos reikalui iš naujo suaktualinti popiežius Paulius skyrė naujų metų pirmą dieną. Taikos šauksmą jis dramatiškai malda už taiką, netikru keliu skelbė masinio žudymo ginklų gamybą, ginklų pardavimą kraštams, kurie pasukutinis pinigais skiria ne duonai, bet ginklams. Rodos, nėra nei valstybės nei žmogaus, kurie nesiekytų taikos, nesibaisėtų karu.

Tačiau popiežius dažnai su taikos žodžiu jungia ir kitą žodį — teisingumą. Taika ir teisingumas, tos dvi vertybės, yra neišskiriamos, jos priežastiskai susijusios. Jei bus įvykdytas teisingumas, tai jo rezultatas bus taika. Ne atvirkščiai. Jei bus įvykdyta taika, paneigiant teisingumą, bus įvykdytas smurtas, kurio padariniai siekia nusikratyti kiekvienas, jausdamas jam padarytą skriaudą.

Popiežiaus pasisakymus už taiką aiškindami, kai kurie laikraščiai dažnai nemini antrojo žodžio. Tyčia ar netyčia jie supainioja vertybes, norėdami rezultatą, vengdami priežasties, nes šauksmas vandens, vandens, vandens nenumalšins troškulo, jei nebus rūpinamasi šaltiniais, šuliniais, rezervuarais, kurie duoda vandenį. Dėl to ir šauksmas apie taiką yra tuščias.

Naujų metų maldoje popiežius suminėjo, kad šiuo metu vyksta trys karai. Bet šaukiantieji apie karą dabar dėmesį nukreipia veik išimtinai į Vietnamo karą. JAV vyriausybė dėl Vietnamo aiškina: atitrauksim savo kariuomenę, kai tik P. Vietnamas bus įgalintas išlaikyti savo nepriklausomybę — kai agresorius atsisakys nuo agresijos ar kai vietnamiečiai

bus pajėgūs apsiginti. Karo oponentai reikalauja kariuomenę atitraukti be sąlygų ir tuojau. Šiame vyriausybės ir opozicijos išsiskyrimo regime skirtingai vertybės pasirenkant. Vyriausybės vertybių gradacijoje persveria laisvę P. Vietnamo gyventojam savo likimą apspręsti patiem be agresinės prievartos. Oponentų vertybių gradacijoje persveria Amerikos karių gyvybių išlaikymas. Valstybė, rodydama paramą užpuoltai tautai, čia yra artimesnė evangelijos minimam samariečiui. Oponentų nusiteikimą rūpintis savaisiais, palikti kitus savo likimui galėtų išreikšti atsakymas Kaino, kai jis buvo paklaustas, kur yra jo brolis. "Ar aš esu savo brolio sargas?" atkirto Kainas.

Vertybių pasirinkimą dabar populiariau palikti kiekvieno asmeninei sąžinei. Tai subjektyvus vertybių matas. Bet tokio sąžinės apsisprendimo rezultatas — tūkstančiai amerikiečių jaunimo nuo karinės tarnybos pabėgę į Kanadą. Kitą praktišką rezultatą pademonstravo San Francisco federalinis teismas, sutikdamas, kad 24 metų vyras iš Michigano neturi kare dalyvauti, jeigu jo sąžinė ir religiniai įsitikinimai sako, kad Vietnamo karas neteisėtas ir neteisingas.

Kada pilietinės pareigos vykdymą nulemia tik individuali sąžinė, kada religinius įsitikinimus formuoja jis vienas, tai atidaromos durys laisvei nevykdyti ir kitų pareigų. Galia, sakysim, aiškinti, kad mano sąžinė neleidžia mokėti mokesčių, nes jie eina vyriausybei, kuri vykdo karą; mano sąžinė leidžia nušauti prezidentą ar kurį kitą vyriausybės žmogų, nes jie tebevykdo karą ar varžo kitų piliečių laisves.

Toks subjektyvus matas vertybėm matuoti veda į anarchiją ir provokuoja sau priešingą drastišką atsakymą — įrašą automobiliuose: Love America or leave it...

Kaip jaučiatės po šimto dienų Europoje?

Antrasis ELI pokalbis su vysk. A. Deksnium

Atsilankęs į Bad Woerishofen iškilmes vysk. Deksnio garbei gruodžio 13-14, ELI vedėjas kun. Bronius Liubinas pasiūdojo progą vysk. Deksniumi duoti eilę klausimų. Ganytojas malonėjo atsakyti.

ELI: Garbusis Ganytojas, po mūsų pokalbio rugpjūčio 21 čia pat, Bad Woerishofene, supėjo praeiti maždaug 100 dienų. Tada Jūs buvote Europoje dar tik naujokas, o dabar jau suspėjote pamatyti didžiąją dalį jos kraštų, aplankyti žymias sostines: Romą, Paryžių, Madridą, Londoną, Bonną. Ką galėtumėte šiandien pasakyti apie savo pareigas ir uždavinius?

Vysk. Deksnys: Matau, kad mano pagrindinis uždavinys bus koordinuoti lietuvių sielovados veiklą Vakarų Europoje. Bad Woerishofene bus pastoracinis centras, kur telksiu jėgas, kurios galėtų padėti suintensyvin-ti sielų vadovavimą. Neabejotina, čia turės telktis taip pat studijinės jėgos. Liturginiai leidiniai ruošiami Romoje, tačiau nemažiau svarbu būtų apolote-tinių ir katechetinių brošiūrų ruošimas, o taip pat studijos naujųjų patvarkymų iš kongrega-cijos migrantų reikalais, ypač derinant veiklą su vietų vysku-pais. Norėčiau leisti bent neperi-rodinį leidinį, kuriame būtų nagrinėjami pastoraciniai, apo-logetiniai ir katechetiniai klau-simai. Jame rastų vietos taip pat V. Europos sielovados kro-nika.

ELI: O kaip yra su bendra-darbiais? Ar jau yra susitarta su kuo nors konkrečiai ir galu-tinai?

Vysk. Deksnys: Galutiniai su-sitarimai bus tik tada galimi, kai Vokietijos vyskupų konfe-rencija patvirtins etatus. O tai dar gali kiek užtrukti. Tad ne-noriu pavardžių minėti, kad palietieji nepatektų, eventuali, į keblį padėti. Aišku, kad turiu savo aiškius planus asme-nų atžvilgiu, esu su jais tarę-sis ir, galima sakyti, susitaręs.

ELI: Bet juk ir iki šiol nebu-vote vienas. Visose Jūsų kelio-nėse V. Europoje Jus lydėjo pranciškonas tėvas dr. Klemen-sas Zalalis. Kokie jo uždavi-niai?

Vysk. Deksnys: Jis eina ma-no sekretoriaus ir Bad Woeris-hofeno namo ekonomo pareigas.

Taip pat didžiąją dalį mano ke-lionių automobiliu tėv. Zalaliui teko jį vairuoti. Į mano minėtų-jų dviejų centro bendradarbių tarpą jis neįeina, jis bus tre-čiasis.

ELI: Atsilankiusiam į Jūsų na-mus krinta į akis, kad ūkiškai atsiskirta nuo Sv. Ulricho para-pijos klebonijos. Vysk. Brazys jos kleboną laikė ir savo eko-nomu, tuo būdu žymiai paleng-vindamas savo finansinius rū-pesčius. O ir statant bei įren-giant kleboniją, buvo galvota, kad ji, iš dalies, priglautų lietu-vių vyskupą bei jo įstaigos darbuotojus. Kokie motyvai Jus skatino tai pakeisti?

Vysk. Deksnys: Negerai, kad parapija išlaikytų centrą ar kad būtų duodama pagrindo gal-voti, jog taip yra. Esu nuomo-nės, kad geriau dviejų kasų ne-maišyti.

ELI: Bet tėv. dr. Zalalis yra Sv. Rašto specialistas. Tuo titulu jis ir atvyko į Bad Woeris-tuolą. Ar dabar tai jau neaktualu?

Vysk. Deksnys: Sv. Rašto ne-uzmetu. Pritaikymas liturgijai bus vedamas ir toliau.

ELI: Ar yra planuojama viso laisvo pasaulio mastu vesti lie-tuvių pastoraciją? Kas tai atlie-ka? Kaip?

Vysk. Deksnys: Konkretaus plano iki šiol nebuvo. Planuo-ti nėra lengva. Sunkumai kyla iš kontinentų atstumų. Reikėtų bendro suvažiavimo Sielovadų vadovų iš visų kraštų, kad būtų išsivystytos visos galimybės. Ki-tos kliūtys yra per didelis įsi-traukimas į smulkmenas, pavie-nius dalykus. Taip pat jaučia-ma daug siauros parapiinės gal-vosenos. Bet, kiek man galimy-bės leis, norėčiau, kad toks centras būtų suorganizuotas.

ELI: Pasaulyje yra nemažas skaičius pajėgių lietuvių kuni-gų, kurie, lietuvių visuomenės remiami, baigė aukštuosius mokslus Romoje, įsigijo mokslo laipsnius, bet neturėjo progos dirbuotis tarp lietuvių. Ar ne-reikėtų jų tarpe ieškoti sau bendradarbių?

Vysk. Deksnys: Man skaudu, kad buvo apleistos savos pozi-cijos ir nueita tarnauti kitur. Norėčiau ne vieną kunigą iš Amerikos gauti Europos lietu-vių tarnybai. Noriu su visais

bendradarbiaut ir įtraukti į dar-bą pajėgius žmones iš visur.

ELI: Ar pakanka lietuvių ku-nigų Europoje?

Vysk. Deksnys: Jei visi kuni-gai dirbtų lietuvių pastoracijo-je, gal ir pakaktų.

ELI: Ką jie veikia?

Vysk. Deksnys: Dalis dirba moksline darbu universitetuose ir kitokiose mokyklose. Kiti dir-ba pastoracijoje tų kraštų, kur gyvena. Treti, kaip vienuoliai, yra užimti specifiskais uždavi-niais, kuriuos jiems paskiria vienuolių vyresnieji. Didžioji dalis dirba lietuviams, ar tai pastoracijoje, ar mokyklose, ar radijo bei spaudos srityje. Ku-nigų gali trūkti ypatingiems už-daviniams, pvz. kad ir planuo-jamam leidiniui, o taip pat jau-nimo pastoracijai.

ELI: Jums teko lankytis pas eilę Vokietijos vyskupų. Kaip buvute priimti?

Vysk. Deksnys: Lankiausi pas Hildesheim, Mainzo ir Augs-burgo ordinarus ir pas pavysku-pius Hamburge ir Hannoveri-je. Visur buvau nuoširdžiai ir palankiai sutikti, visur jau-čiamas bičiuliškumas. Da-vė visas reikiamas teises. Mū-

sų darbą vertina pozityviai. Aš iš savo pusės padėkoju už pa-ramą.

ELI: Kur dar lankėtės per tą 100 dienų?

Vysk. Deksnys: Vien automo-biliu per tą laiką nukeliau virš 18,000 kilometrų. Stengiau-si galimai geriau susipažinti su kunigų darbu ir žmonėmis. Va-sario 16 gimnazijoje buvau su-sitikęs su kunigais ir visuome-nės veikėjais. Lankiausi Mem-mingene, kun. dr. Petraičio pa-rapijoje. Važinėju kunigų Gir-čiaus ir Šarkos teritorijose Šiaurės Vokietijoje. Buvau Pa-ryžiuje, kur dalyvavau tarptau-tinės Europos migracijos tary-bos konferencijoje.

ELI: Suminėjote Vasario 16 gimnaziją. Kokį įspūdį iš jos iš-sivežėte? Ar yra vilčių, kad ji gyvuos?

Vysk. Deksnys: Iš Vasario 16 gimnazijos išsivežiau labai ge-rus įspūdžius, ir labai džiau-giuosi, kad ten galėjau nuvyk-ti. Ten pajutau labai gražią lie-tuvišką dvasią ir auklėjimą. Jos tolimesnis gyvavimas, pirmoj ei-lėj, priklausys nuo lietuvišku-jų šeimų. Mano supratimu, bū-tų galima padidinti mokinių skaičių, siunčiant į ją vaikus iš kitų kraštų ir net kontinen-tų. Materialiai nebūtų bran-giau, dvasiškai, atrodo, būtų prasminga, ypač kiek tai liečia lietuvišką nusiteikimą ir draus-mę. Be to, juk naudinga pažin-ti kito krašto aukšto lygio mokyklas. Vakarų Europos au-klėjimo sistema gi yra gan aukšto lygio. Baigęs tokią gim-naziją, mokės praktiškai varto-ti mažiausia 3 kalbas: to kraš-to, iš kur atvykęs, lietuvių ir vokiečių. Čia neskaitytos kitos kalbos, kurios dėstomos Vasa-rio 16 gimnazijoje.

ELI: Jūsų vyskupavimo dien-o-se yra įvykę didelių pasikeiti-mų Romos Sv. Kazimiero kole-gijos vadovybės sąsate. Vice-ordinatorium vietoj prel. dr. Zeno-no Ignatavičiaus paskirtas pre-latas dr. Paulius Jatulis, prefek-tu kun. Vladas Delininkaitis vietoj kun. Juozo Jankausko. Ar tie pakeitimai įvyko ryšium su Jūsų veikla?

Vysk. Deksnys: Pakeitimai įvyko su mano žinia ir pritari-mu.

ELI: Garbusis Ganytojas, jau antrą kartą Jūs malonėjate at-sakyti į mano klausimus ir tuo būdu painformuoti apie savo veiklą lietuviškąjį pasaulio vi-suomenę. Manau, kad tai nėra paskutinis kartas, nes lietu-viams juk rūpi lietuvių vyskupo veikla. Ačiū už šį kartą ir iki kito!

Klebonėlis jokių gėrimų ne-ragavo; sakė, taip sunkiam dar-bui nebesąs sugadlyti, o visi žinojo, kad ir iš viso šis retas parapijos ganytojas buvo griež-tai nusitūręs.

Dvidešimt pustrėčių metelių jo pavaduotojas tebebuvo gyvas berniukštis, tokiais skais-čiais veideliais ir tokiom nekal-tai linksnom akelėm, kad visos, kiek tik jų buvo, mergelės, pa-likusios savo vietas, kaip susi-tarusios ratu sustoję kiek ato-kiau nuo krikščiasuolės, kur gar-bės svečiai vaishnos. Nė viena kaip pakerėta nenuleido savo akelių nuo to svetlio, o širdies pagavimo šypsenos nuo savo lūpelių; džiaugsmas kiškeliu šo-kinėjo per visą veidelį, lyg pa-lubėje pakabintos lempos at-švaitė; kumšėjos tarp sąvės ir nenudėjo iš vietos, lyg stalo ge-rybės ne joms būtų patiekto buvusios. Jaunuojų dvasiškuo-jų tėvelių buvo galima džiaug-tis; jis — nė kieno, jo nepasi-savins; gi nuo šiaipjau gražaus jaunikačio reikėjo bėgti ir tik iš už kito peties godžiai į jį žvilgsėti.

(Bus daugiau)

Vysk. A. Deksnys (d.) kalbasi su kun. B. Liubinu Vokietijoje.

VAIZGANTAS

ZEMAIČIŲ ROBINZONAS

(17)

Vincas dabar rodė tikrai už-nuodytas, sustingintais visais nariais. Nei galva, nei rankos jo nebeklausė, maskatavo kaip palaidi pančiai. Galva skilte skilo iš skausmo, pilve jautė nejuo-kų tuštumą; kankino troškulys; rodė, išgertų šulinį, jei jis pa-sitaikytų. Ir palydovai gavo jam vandens ieškoti.

— Sumaišė, regi, neišmanė-lis. Dar neprisityręs, kaip gerti ir nepasigerti... — pateisino savo podę kūma Vauras. Bet kai apvalė savo podę nuo vē-malų, kai parvažiavęs nuvilko jį visiškai, net ir skalbinius išmes-damas, pats kaip girtas įsvyra-vo pas savo motiną.

— Tokių baisių, motin, aš dar nesu matęs, nors girtų esu gana regėjęs, — pabaigė jis savo pasaką apie Vencės pasi-gėrimą.

Nusigando abudu, lyg per-matydami būsimąjį podės ligis-tą vargą.

— Sventčiausioji Dievo Moti-

nėle, gelbėk jį! — šūktelėjo geraširdė ir karštakraujė Vau-ruvienė ir plačiai išskėlė savo rankas prieš Dievo Motinos pa-jo nebeklausė, maskatavo kaip palaidi pančiai. Galva skilte skilo iš skausmo, pilve jautė nejuo-kų tuštumą; kankino troškulys; rodė, išgertų šulinį, jei jis pa-sitaikytų. Ir palydovai gavo jam vandens ieškoti.

Kaip sugėlė Vaurams širdes-les, taip jos, vargšėlės, ir liko nebeapaguostos: jie, kol gyvi bu-vo, nebebuvo tikri, kad jų po-dė besugrįžtų ir pirmą kartą nekaltą garbę. Kūmoms nesiliovė šmėklojusis liūdna Vencės ateit-is iš gėrimo, ne iš kur kitur.

Tegul sau visas pirmas girtybės baurumas atiteko jam, kūmai, ir draugui Ontei, ir tai liks na-mie; bet ir kvailybės liko gero-kai Bertašiuose. Gerai, kad šie išmintingi ir visa tai laikė ne-brendžio bloznavimu. Ontė ir to negalėjo pakęsti, kad jo iš-

mintėlę nors tam kartui būtų kas pavadinęs — bloznu.

Appypietėmis kūma Vaurus pravėrė podės Vencės kameros duris ir teberado jį kaip medį tebetisiant patale, kone toje pa-čioje padėtyje, kaip vakar paliko.

— Kūma, plyš makaulė ar neplėš? — labai rimtu balsu ir rimta išvaizda atsiklausė ligo-nis savo lankytojo.

Jis buvo išblyškęs ir pamėly-navęs kaip parūgos; plaukeliai susivėlė, lūpelės sukepusios. Į toki reginį kūmai pa-žiūrėjus, net lūpos suvirpėjo užjautimu. Greit nuėjo šalto vandens ir, sušlapinęs rank-šluostį, ėmė vilgyti pagiriotam podei galvą. O tuo tarpu kalbė-jo:

— Galva neplėš — ji kieta; ji girtose muštynėse vos prakeliama. Bet jei taip imsi kar-totis, tai perplėš jau įplyšius ta-vo garbė ir šlovė, visas turtas, visa sveikata; suplyš ir visa ta-vo draugės Uršėlės laimė...

Vincas klausė savo kūmos liūdnu pranašavimų baimės pil-tomis akimis. Išsklausė ūmai šo-ko iš lovos ir, trenksmingai kluptelėjęs plikais keliais ant grindų prieš Dievo mūną, ku-rią pirmą buvo įgyvendinęs sa-vo trobose, įtikinamai tarė:

— Pone Jėzau Kristau, at-leisk man šį kartą! Daugiau taip nebeпадarysiu. Vardan Die-

vo Tėvo ir Sūnaus ir Švento-sios Dvasios.

— Amen! — atsakė iš širdies gilumos kūma Vauras, ir jam lyg akmuo nuriedėjo nuo krū-tinės.

— Garbė Dievui ir Jo Šven-čiausiajai Motinėlei! — pridėjo ir Vauruvienė, kai vyras jai tai nupasakojo.

— Negersiu aš jos — ne ma-no galvai! — ilgai kartojė Vin-cas ir kitiems savo priesaiką; net tiems, kurie jo girtu nebu-vo matę.

Nerimo perimtas Vincas, ligi tik pasveiko, raitas nudūmė į Bartasius ir, vos tik pasisveiki-nęs, vėl kluptelėjo prieš savo Uršėlę ir verkdamas pakartoj-o jai apžadus daugiau nebeusi-gerti ir savo bei jos laimės vo-riekla negadinti.

VESTUVES

Prieš pat vestuves tam tikri kviesliai per dukart apėjo Tau-zų kaimą, primygtinai kviesda-mi į puotą visus dėdes ir dė-dienes, visus vaikius ir pusvai-kius, kurie tik buvo nors pirštą pridėję prie Vicente darbu.

— Ne, kur čia! — griežtai gynės kviečiamieji rankomis, kai jų veidai reikė pilniausią patenkinimą. — Ir be mūsų bus bažmas svietelio. Kur berašis ir vietos pritipti, ir šakalių mėšai pasimauti.

— Tai prisijuoskite lenktinė-lius šeidams! O atsikvėpti never-tai matytumėte, kiek visokio ge-

ro kūmos Vaurai patiekė!

Kaimynai labai gerai žinojo aliai vieną mažmožį, ko, kiek ir kada buvo pradėta tiekti ir pa-tiekta. Vaisės buvo laiku pažā-dėtos, tai ir visų lauktos kaip kokių bileusų metu. Žinojo, iš kurio žydo atsiboginta šulės alu-čio šnekučio ir kažkokie gra-žūs sidabriniai prietaisai alui taip leisti, kad jo nė lašelis ne-pratektų nei iš užbonėlio, nei iš nedidelės stiklinaitės. Žinai gi, pirktas daiktas — brangu ir skanu, — kam turi veltui žū-ti, nieko nepradžiuginęs? Žino-ti, kad ir vorieklis patiekta, tik nesumetė kiek. Tačiau jau ži-nodami platų Kaniavaičio užsi-mojimą, dėdės raminos — bū-sią gana.

Visi tad kviestieji vestuvių inkurtuvių laukė, pasitampyda-mi pasivaistinti rikingai; kiek-vienas nusimanė, kad vertas pa-mylėti ir būtų mirtinai užsiga-vęs buvęs, jei kuris pirštą pri-dėjęs būtų pamirštas buvęs. Ale Vencė, daugiausia gi Ontė, vak-tavo, kad taip nenusiduotų ir į-sakmiais nurodinėjo siunčia-miems kviesliams, kiek iš kurio kiemo kviesti, pakartotinai, kiek taip sau — ateis neateis. Pakar-totinai kviestieji atėjo visi; ki-ti neva svyravo, ceremonijas da-rė, kukliai apsimėdamsi: kur čia mums! vis dėlto ir jie, nors vėliau, nedrąsiai ėmė trinti sie-nas, kol ir juos susodino į ke-des kedales.

Stalai stovėjo visuose šešiu-se kambariuose žemaitiškos gy-venamosios trobos: abeiose "trobose", abejuose "alkieriuo-se" ir abeiose "priesininkėse". Ir netrukė nei padėklų, nei įna-gių; tai kaimynės geraširdės su-nešėjo, o vyrai tikrai kiekvie-nas turėjo kišenėje ar pajustė-je lenktinėlių peiliuką, kurs jiems atstojo šakeles ir piauna-mąjį bei kabinamąjį peilį. Vie-na kaimynė atsinešė itin dailiai ir sumaningai nudrožtas še-šias liepines lopetėles sviestui imtis, ir visi jomis gėrėjos.

Buvo gražaus svietelio, gra-žiai nusiteikuso gausiomis vai-šėmis, apščiais mėsos užkan-džiais, gausingai šlapinamais vo-riekla ir alum. O ypač gerai bu-vo visi nusiteiktų, kad jų tarpe lygionis vaishnos garbės vyrai, garbės svečiai, visi trys para-pijos kunigėliai; kaime tai ly-gu ordinuotiesiems generalams: se-nas senas ir sausas kaip šaka-lis, jau šešias dešimtis metų baigęs čia klebonauti praba-tėlis, jubilatas ir asketa, ant-ras ne tiek senas, betgi ir ne-bejaunas, labai kuplus ir mė-singa raudona nosele altaris-tėlis, dar toli gražu nepaliegęs, o jau karsti atsiustas, sako, kaip tik už tą noselės raudonumą; pagaliau trečias tik ką iš semi-narijos, kaip vištytėlis iš kiau-šio išrietėjęs, raudonas kaip o-buolaitis kamendorėlis. Visi trys buvo kitoki.

Klaipėdos atvadavimą prisimenant

Pirmajam pasauliniam karui pasibaigus, Versalio taikos sutartim (9 str.) Klaipėdos kraštas buvo atskirtas nuo Vokietijos ir laikinai pavestas Santarvės — D. Britanijos, Prancūzijos, Italijos ir Japonijos globai. Santarvei buvo duota teisė išspręsti galutinį to krašto likimą.

1920 sausio 15 Santarvės vardu kraštą perėmė valdyti prancūzų generolas Ordys, kuris administratorium pakvietė civilį asmenį prancūzų Petisne civ. komisaro titulu. Kai gen. Ordys 1921 gegužės 1 iš jam pavestų pareigų pasitraukė, ambasadorių konferencija paskyrė Santarvės atstovą tą patį Petisne jau vyriausiojo komisaro titulu.

Turint galvoje taikos konferencijos pirmininko Clemenceau pareikimą, jog Klaipėdos kraštas visada buvo lietuviškas ir kad Klaipėdos uostas yra vienintelis Lietuvos išėjimas į jūrą, tiek Klaipėdos krašto gyventojai, tiek Lietuvos

valstybė turėjo rimtą pagrindą tikėti, kad tas laikinas valdymas greit pasibaigs ir kraštas galės grįžti Lietuvai.

Kliūtys ir trukdymai Lietuvos pietinis kaimynas Lenkija greitai sujudo ir visais būdais ėmėsi veikti, kad Klaipėdos kraštas netektų Lietuvai. Lenkija veikė visu ryžtingumu ir savo užmojams pasiekti nesigailėjo didelių lėšų, tiek pačiai diplomatijos akcijai Santarvės sostinėse — Londone, Paryžiuje, Romoje, tiek ir pačiame Klaipėdos krašte.

Ji nedelsdama paskyrė veiklų dipl. pareigūną Szarotą, kuris stropiai ieškojo šalininkų savo tikslams bei siekiams. Ėmėsi ir tendencingos propagandos visur, ypač tarp ūkininkų, gąsdindamas, kad krašto jungus su Lietuva, jų ekonominė būklė nusmuks, nes Lietuva pati neturi kur ūkio produktų dėti, pramonė esanti silpna ir kt.

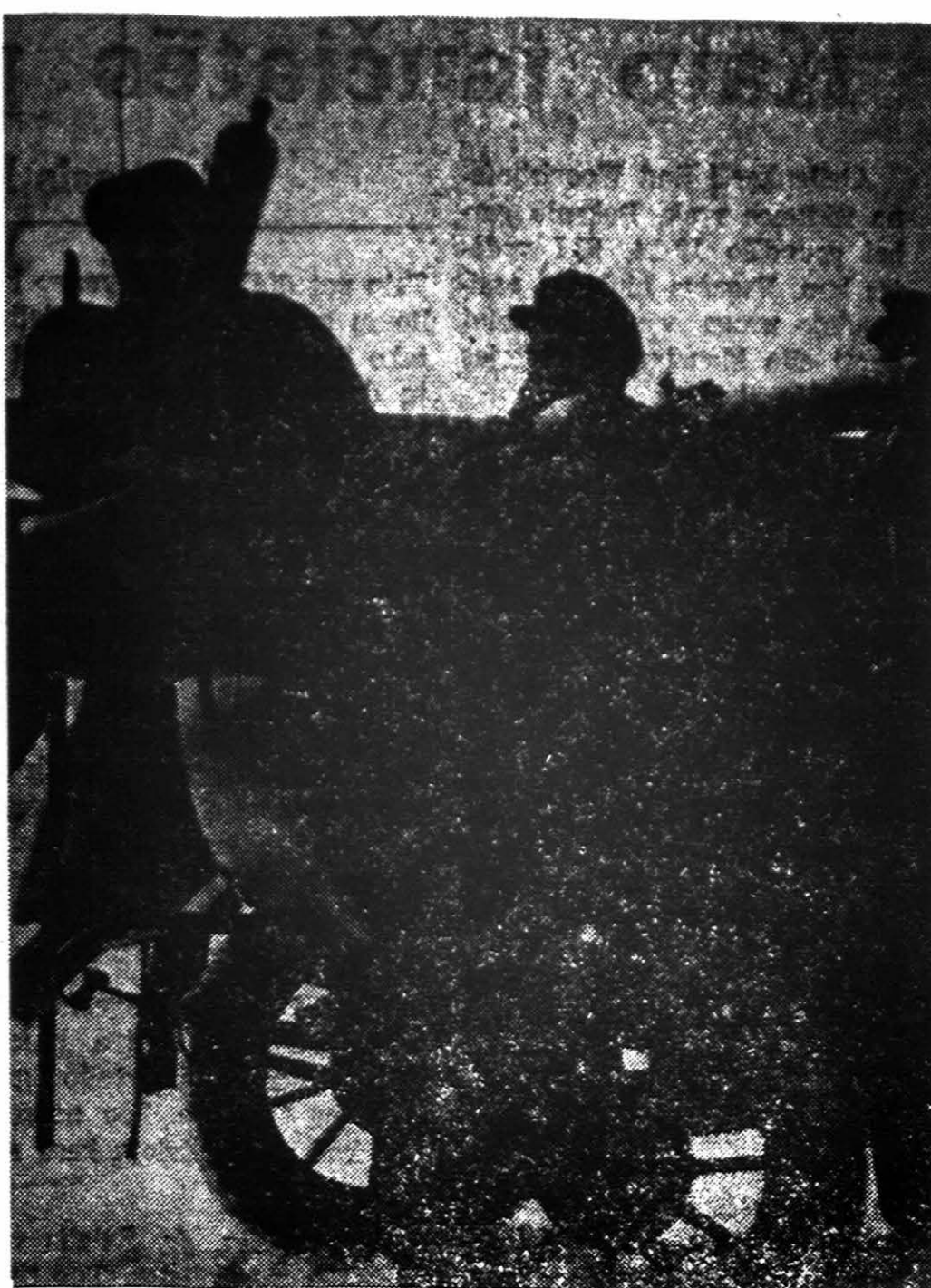
Krašto komisaras Petisne lenkų pastangom Klaipėdą pri-

pažinti laisvu miestu, kaip Danciją, pritarė ir iš savo pusės įtaigojo Santarvės vyriausybės ta linkme nusiteikti. Greta Lenkijos didelių pastangų bei daromų trukdymų priešingus veiksmus darė ir krašto vokiečių mažuma, daugiausia vietos įstaigų tarnautojai, atvykę iš tolimesnių Vokietijos vietų.

Patį Vokietijos valdžią pradžioje kovojo prieš Klaipėdos kr. atskyrimą nuo Vokietijos, bet kai Santarvės sprendimas įvyko, laikėsi pasyviai, nes gerai matė, kad Dančigo kaip laisvo miesto 2 metų praktika tam miestui atnešė didžiausių sunkumų.

Lietuviai imasi žygių

Daromų kliūčių bei trukdymų akivaizdoje Klaipėdos kr. lietuviai matė artėjantį didelį pavojų sau ir Lietuvai, jeigu įvyktų santarvės sprendimas laisvo Klaipėdos miesto naudai, nes Petisne ir direktorijos dviejų metų šeiminkavimas įrodė, kad kraštas negali išsilaikyti (nukelta į 8 psl.)

Klaipėdos sukilėliai patruliuoja užimto miesto gatvėse. (Nuotrauka iš J. Budrio archyvo)

Sukilimo vadovybė. Antras iš d. — sukilimo vadas J. Budrys.

(Nuotrauka iš J. Budrio archyvo)

Į SVEIKATĄ! — ALKOHOLIO ĮTAKA ORGANIZMUI

(tęsinys iš pereinamo nr.)

DR. HENRIKAS ARMANAS

Alkoholis yra skystis, gaunamas sumaisant mieles su vynuogių ar gliukozės tirpiniu. Fermentacijos proceso metu karboninės rūkštės dujos išgaruoja, o alkoholis destiliacijos pagalba išsiskiria iš vandens. Grynas alkoholis yra brangus, stiprus jaudiklis ir nuodingas. Prekyboje vartojamas alkoholis yra 90 proc. ir vartojamas esencijų ir vaistų tinktūrų gamyboje. Farmaceutinis JAV alkoholis yra 65.5 proc. stiprumo, o "proof" spiritinis gėrimas turi 57 proc. alkoholio. Etilinis alkoholis užšąla esant labai žemai temperatūrai; dėl to yra vartojamas arktikos srityse termometram. Alkoholis pajėgus ištirpinti aliejus, riebalus ir pats lengvai tirpsta vandenyje. Alkoholis, pagamintas iš medžio, vadinasi metilinis ir yra nuodingas vartoti, bet naudingas chemikalų pramonėje.

Anglosaksų "whiskey" turi 57 proc. alkoholio; gaminama iš grūdų. Plačiai naudojamas "bourbon" gėrimas buvo atrastas Kentucky, Louisianoje, sumaišant grūdų spiritą su kukurūzų (corn) spiritu, kas duoda 60 proc. stiprumo ir gražią auksinę spalvą bei kvapą — aromata. Šis gėrimas atradė amerikiečiai pavadinę jį karališku ir davė jam prancūzų karalių — Bourbonų vardą. "Brandy", kaip ir konjakas, nėra gaminamas iš grūdų, bet iš vynuogių cukraus, ir turi 54 proc. alkoholio. Romas (rum) yra gaunamas iš melaso ir turi virš 60 proc. stiprumo. Džinas (gin) yra išgaunamas iš grūdų, sumaišius su kadiugų (juniper) ekstraktu.

Konjakas yra fermentuota grynai vynuogių sūka, kurią Victor Hugo kadaise pavadino dievų gėrimu ir garbinga žemės dovana žmogui. Jis yra kvapus — aromatinis spiritas. Turi savybę kalcijaus, natrijų, geležies, taip pat pektino, riebalų, purino, dekstrozės, levulozės (cukraus); gali būti vartojamas ne tik kaip gėrimas, bet ir kaip maistas ir geras vaistas nuo vidurių raizymo ar išpūtimo. Konjako stiklis yra naudojamas žmogui esant nervinamumo stovyje bei įtempime; jis veikia kaip centrinės ir periferinės nervų sistemos ramintojas. Konjakas, kaip ir kiti "brandy" gėrimai patartinas vartoti su karšta arbata, persaldžius respiratorinį traktą. Laikomas ilgas metus užuolienose statinėse, konjakas sugeria iš medžio tanino rūkštį, kurios dėka jis yra vartojamas sergant dezinterija ir viduriavimu. Konjakas paprastai geriamas su tam tikra aipeiga, kurios tikslas geriau pajusti jo skonį — aromata. Jis paprastai geriamas pamažu, iš didelių stiklų, pripilant tik apie pusę; pašildomas tarp delnų, paskalaujamas stikle; tada aromatiniai eteriniai aliejai išsiskiria ir maloniau kutena gėrimo nosį ir gomurį. Ant butelio pažymėtos raidės V. O. reiškia "very old", o V.S.O.P. — "very superior old pale". Žvaigždės reiškia senumą ir stiprumą: juo daugiau žvaigždžių, juo konjakas senesnis, stipresnis ir geresnis. Geriausias yra — penkių žvaigždžių ir V.S.O.P.

Minėtieji gėrimai yra vadinami spiritiniais. Jie turi savybę fuzelinio aliejaus (amyl ir butyl alcohol). Daugiausia jo turi "Bourbon whiskey" ir konjakas, o mažiausiai — anglų "Scotch" ir "Canadian blended whiskey". "Fuzelis" yra nuodingas naujai pagamintame gėrime, tačiau, bestovint ir be senstant, fuzelis pavirsta į eterį, kuris gėrimui duoda ypatingą skonį ir kvapą ir nebėra kenksmingas. Dėl to įstatymas reikalauja, kad tokie gėrimai būtų išlaikyti trejus metus, prieš paleidžiant juos į rinką. Iš čia pateiktų duomenų galima padaryti išvadą, kad jauniems ir vidutinio amžiaus žmonėms mažiausiai kenksmingi gėrimai yra Canadian blended whiskey ir Scotch. Tuo tarpu konjakas, turintis didžiausią kiekį gamybos proceso likučių, kaip tanino, furfurolo, esterių, aldehidų ir fuzelinio aliejaus, yra gyvybės proceso skatiniojas ir kaip maistas rekomenduojamas seniem žmonėms.

Likieriai yra spiritai, sumaišyti su vaisių, šaknų, lapų ir kitų prieskonių ekstraktais ir yra silpnėsi už spiritinius gėrimus maždaug 48 procentais. Mūsų vadinamoji skaidrioji ar rusų vodka yra grynai rugių gaminys, neturintis nei spalvos nei kvapo, daug stipresnis už anglosaksų gėrimus, veikiantį žmogaus kūną kaip gryną spiritą, dažnu atveju geriamas nemaišant, vienu gurkšniu ištuštinant stikliuką iki dugno, lyg šapalui slietų praryjant, tuo parodydamas drasą, gerą sveikatą ir didvyriškumą!

Anglosaksai, gerdami alkoholį, jį praskiedžia įvairiomis sun-

kom, vandeniu, sodomis ar vadinamaisiais tonikais ir dažniausiai prideda ledų, pagal pasirinkimą, tuo parodant gėrėjo skonį bei būdą. Anglas amerikietis paprastai geria savo gėrimą su tam tikru "ritualu", pamažu maišydamas jį su vandeniu, soda, sunka ar toniku ir atšaldydamas ledu, taip, kaip japonas, kuriam, pagal išgailėjusį paprotį, paruošimas puoduko arbatos ir jo išgėrimas trunka beveik valandą laiko. Šiame krašte yra vartojama ir "vodka", bet ir ši, pagal išgailėjusį būdą, yra maišoma su kitais priedais ir gerama pagal priimtą ceremoniją. Šiuos gausius spiritinius gėrimus vartodami, gerikai išryškina ir parodo savo skonį, charakterį ir individualybę.

Vynas yra vaisių ir cukraus fermentacijos produktas. Portas, Sherry, Rose, Madeira, Cinzano, Tokaya ir kiti vengrų, italų ir portugalų vynai yra vadinami sustiprintaisiais vynais, nes prie jų pridedamas spiritas prezervacijai. Jie turi 20 proc. alkoholio ir yra skanesni gėrimai, nes turi daugiau nepakeistų vynuogių sulčių produktų ir tanino. Vartojami kaip tonikas nusilpusiems žmonėms, turintiems silpną virškinimą ar viduriuojantiems, taip pat po sunkių operacijų ir mažakraujystės sveikatai bei jėgoms atgauti. Šie vynai laikomi ilgesnį laiką statinėse. Tuo būdu įgyjamas skonis ir nusistovi spalva.

(Bus daugiau)

Vysk. A. Deksnui Memmingeno lietuvių vardu jaunimas įteikia dovanėlę — vietos menininko Kinčino drožinį. Jaunimo atstovai Kristina Radzevičiūtė ir Marius Dresleris.

LIETUVISKOS KNYGOS

RELIGIJA, FILOSOFIJA	
Kultūrinės gėlmės pasakos, V. Bagdanavičiaus, I knyga	3.00
Kultūrinės gėlmės pasakos, V. Bagdanavičiaus II knyga,	5.00
Moderni mairgaitė, St. Ylos	4.00
Negiesinkime aukurų, vysk. V. Brizgio	2.00
Milžinas, didvyris, šventasis, kun. Pr. Gaidos	2.00
Prie vilties kryžiaus, dr. J. Prunskio	1.00
Idealas ir Laikas, Dr. J. Girmius	4.00
Išganyto Kelias, šv. Pranciškaus filioleja	3.50
Tautinis auklėjimas šeimoje, V. Čičionas	1.00
Šv. Raštas, verstas J. Skvirecko, I tomas	10.00
Šv. Raštas, verstas J. Skvirecko, II tomas	12.00
Šv. Raštas, Nauj. Testamentas (didelio formato), J. Skvirecko	5.00
Šv. Raštas, Nauj. Testamentas (mažo formato), J. Skvirecko	5.00
Šventadienio žodis, kun. Ant. Valiūka	3.00
Pranas Brazys, jo gyvenimas ir darbai	2.00
Bažnyčia susirinkimuose, kun. V. Zakaro	1.00
Šventųjų gyvenimai, kun. K. Matulio	5.00
Tikybės vadovėlis, katekizmas paaugusiems	1.00
Lėkijos ir Evangelijos sekmadi, šventadi.	2.00
Šv. Kazimieras, dr. Z. Ivinskio	2.00
Gegužės mėnuo, Tėv. K. Bučmio, O. F. M.	1.50
Šv. Pijus X, kun. J. Petrėno	1.00
Kova prieš Dievą Lietuvoje, dr. J. Savojo	1.00
Katalikai, pasaulėžiūra ir politika	1.00
Saulės giesmė, dr. A. Macelinos	3.00
Marijos apsišvišimas Lurde, vysk. P. Bučio	2.00
Pranasystės apie pasaulio pabaigą	1.00
Šv. Antanas Paduvietis, Nello Vien	1.00
Ateitininkų vadovas, kun. St. Ylos	4.00
Didžioji padėjėja, dr. A. Macelinos	3.00
Šv. Pranciškaus Asizietis, T. D. Daveau, O. F. M.	2.00
Serafiškuoju keliu, Mastymai, T. Hasenohrl (II dalis)	5.00
Serafiškuoju keliu, Mastymai, T. Hasenohrl (II dalis)	5.00
Gyvenimo šaltiniai, apie sakramentus, kun. S. Zilio	3.00
Niekšybės paslaptis, A. Macelinos	4.00
Lietuviškas auklėjimas šeimoje, L. Dambriūno	0.50
Mokslas ir religija, dr. J. Prunskio	2.00
Šv. Jono Bosko, jo asmuo, darbai ir auklyba, 755 pusl.	5.00
Marijos šventovės Amerikoje, dr. T. Narbuto	2.50
Dievas sutemos, kun. St. Ylos, 391 pusl.	3.00
Zmogus be Dievo, dr. J. Girmiaus, kietais aplankais	5.50
Šv. Augustinas, G. Papini, dr. P. Mačiūlio vertimas	3.00
Dievo Avinėlis, dr. A. Macelinos	3.50
Dievas ir žmogus, prel. F. Bartkaus, tikėjimo tiesos	3.00
Marijos garbinimas Lietuvoje, J. Vaisnoros	5.00
Pilnutinis Kristus, vertė T. K. Butkus	20.00
Gyvoji Dvasia, kun. J. Vaitkevičius (4 tom.)	2.50
Dabarties sutemos, Br. Zumeris	3.00
Jobo drama, dr. A. Macelina	3.00
Apeigynas, I-II-III tom., po 5.00	15.00
Apeigynas, Jėzuitų leidinys	10.00
Marija, gelbėk mus, Sibiro maldaknygė	1.50
Didysis ramybės šaltinis, prel. P. Juro	2.00
Romos katalikų naujas mišias	9.00
Šventas Dieve, maldaknygė didelėmis raidėmis, paaugsuota	5.00
Tikrą Dievą, maldynas, parengė kun. S. Yla, 700 pusl.	7.00
Katalikų katekizmas paaugusiems	3.00
Katalikiškoji Lietuva, kun. Dr. K. Gečys	8.00
Apsaugok Aukščiausias, kun. P. Aleksos, maža knygtė	1.00
Vadovėlis, prel. K. Vasio, kryžiaus kelias, gaudūs verkimai etc.	1.00
Marijos sekimas pagal Tomą kempietį	1.50
Metai su Dievu, kun. J. Prunskis	2.00
Šv. Pranciškaus pėdomis, III ordino vadovėlis	1.00
Šv. Pranciškaus regula ir konstitucija	1.00
ISTORIJA, GEOGRAFIJA	
Kontrvalgyba Lietuvoje, J. Budrio atsiminimai	2.50
Vyskupo P. Bučio atsiminimai (I tomas)	3.50
Vyskupo P. Bučio atsiminimai (II tomas)	3.50
Paskutinis posėdis, J. Audėno atsiminimai	4.00
Amerikos lietuvių sporto istorija, J. Jakubausko	4.00
Praeities pabiro, V. Biržiškos, straipsniai iš Lietuvos praeities	3.00
Iš sutėmų į aušrą, A. Ramūno atsiminimai	6.00
Vysk. M. Valančiaus biografija, V. Biržiškos	1.50
Maironis ir jo gyvenimo bruožai, Aidų leidinys	2.00
Mistinis sode, kan. M. Vaitkauskas	2.00
Cesovos Sasnauskas, J. Zilevičiaus	1.00
Lietuviškoji išsilavinimo, prel. Myk. Krupavičiaus	2.00
Lietuvių archyvas, bolševizmo metai	1.00
Lietuvos vaizdėliai, A. Zemačio	1.00
Aleksandrynas, V. Biržiškos, I, II ir III tom.	18.00
Tėvynėje ir pasaulyje, kan. A. Steponačio	3.00
Senasis Vilnius, dr. A. Sapokos	5.00
Negestanti šviesa (marjonai), kun. Pr. Garšvos	3.50
Lietuvos vyčiai Amerikoje, Ig. Sakalo	5.00
Lietuvos istorija, V. Srugienės, kietais apdarais	6.00
Palik asaras Maskvoj, B. Armonienės	3.00
Lietuvos konstitucinės teisės klausimais, K. Račkausko	2.00
Dėl mūsų Sostinės, V. Biržiškos atsiminimai	3.50
Dangaus debesys, J. Švaisio išgyvenimai	3.50
Vergijos kryžkeliose, S. Rūkienės	5.00
Teroro ir vergijos Imperija — Sovietų Rusija, K. Bielinio	1.00
Didžiojo šiaurės karo frontas Lietuvoje, O. Urbono, I ir II dalis	3.00
Atsiminimai iš Balfo veiklos, prel. J. B. Končiaus	3.00
Aisčiai karinės istorijos šviesoje, Z. Raulinaičio	1.25
Žalgirio mūšis, O. Urbono, karas su kryžiuočiais	1.50
Karaliaus Mindaugo pulkas, J. Variakojo	3.50
Antanas Smetona, A. Merkeli	12.50
Antanas Smetona, V. Šiogerio	2.00
Martynas Jankus (monografija), P. Aišėnas	4.00
Vaidutis, Z. Raulinaičio	1.25
Argentinos lietuvių	1.00
Dr. A. C. Curtis-Curtius	2.00
Vanagaitis	2.00
Kelias į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, J. Puzinas	2.50
Vytautas Endziukaitis	2.00
VI. Nagius-Nagevičius	6.00
Antanas Ošauskas	3.00
Krepšinio išvyka Australijon	3.00
Kelionė į Pacifiką, J. Bachunas	2.00
Bleedingheis prie Torenso	2.00
Lietuva okupacijos	2.00
Shenandoah, Pa. lietuvių parapija, dr. A. Kučas	4.00
Senprūsų laisvės kovos su vokiečių riterių ordinu, M. Anyso	7.50
Lietuviai legionieriai Vietnam, B. Vrublevičiaus	2.00
Gimtinės takais, P. Narvydo (pasakojimai)	3.00
Šv. Kazimiero parapija Los Angeles, Calif., J. Gliados	5.00
Kun. Mykolo Vaitkaus atsiminimai:	
Su Minija į Baltiją	1.50
Baltijos Gražuolė (kiet. viršeliais 3.00)	2.00
Šiaurės žvaigždė	3.00
Per giedrą ir audrą	3.00
Nepriklausomybės saulėj V tom.	2.50
Nepriklausomybės saulėj VI tom.	2.50
Nepriklausomybės saulėj VII tom.	2.50
VADOVELIAI, KNYGOS JAUNIMUI	
Svirpilo muzikanto kelionės, V. Tamulio	2.00
Gatvės berniuko nuotykių, R. Spalio (kietais virš. 5.00)	4.00
Labas ytas, Vover, J. Mineļos	2.50
Baltasis Stumbras, G. Ivaškiens	3.60
Bitės, L. Germanienės	3.50
Keturi Valdovai, S. Džiugo	2.00
Neklauzados, S. Džiugo	2.00
Pelytė Geležytė, S. Tomarienės	1.25
Tinginė ir Darbštutė, S. Tomarienės	1.25
Paskendusi Pilis, S. Tomarienės	1.25
Lapė Snapė, S. Tomarienės	1.25
Kregždutė, A. Rimkūno, antroji dalis	3.50
Kregždutė, A. Rimkūno, trečioji dalis	4.00
Lietuvos istorija, V. Jank skyriniai	1.50
Jaunojo gailiojo keliu, kun. P. Gavėno	2.00
Lietuvos laukai, S. Jonynienės	3.00
Ten, kur Nemunas banguoja, A. Tyruolio	3.50
Tėvų šalis, S. Jonynienės	3.50
Gintaras, J. Plačio, VIII skyrinių skaitymai	4.00
Saulės vestuvės, pasakos, S. Tomarienės	2.00
Meškiukas Rudnosukas, Vytes Nemunėlio, nauja laida	3.00
Senolės pasakos, S. Tomarienės	3.50
Didysis reizas, P. Gavėno	2.00
Ukė Wagū, P. Gavėno vertimas	2.00
Tėviškos sodyba, J. Plačio, III skyrinių skaitymai	3.00
Pumpučio skėtis, spalvavimo knygtė	0.75
Aigis ir Alytė, spalvavimo knygtė	0.75
Kaip Algūkas vėjo ieškojo, N. Jankutės	2.50

Parapijų tarybų teisės ir pareigos

(Tąsa iš 1 nr.)

VYTAUTAS KUTKUS

Komisijos

Komisijos sudaromos įvairiomis veiklos sritimis. Kiekvienoje parapijoje jos gali būti labai skirtingos, priklausomai nuo parapijos didumo, nuo vietovės, t.y., ar parapija yra miesto centre, ar užmiestyje, nuo parapijos senumo (sena ar nauja) ir nuo kitko.

Tačiau kiekvienoje parapijoje turi būti mažiausia šios keturių komisijų:

Liturginė komisija.

Auklėjimo ir ugdymo komisija, kuri rūpinasi, kad visi parapijos nariai taptų Kristaus

liudininkais ir dalintųsi Kristaus mokytojo role.

Socialinės ir visuomeninės veiklos arba apylinkės patarnavimo komisija, kurios žinioj būtų rūpinimasis savos apylinkės reikalais.

Esamos organizacijos

Sudarius parapijos tarybą, visos egzistuojančios organizacijos nėra automatiškai panaikintos. Priešingai, jos palaikomos, jei atlieka naudingus darbus. Kiekviena parapija apsvaisto, kiek naudingos yra dabar esamos organizacijos. Vienas iš jų tiesiogiai įtraukia į parapijos tarybą, ir jos nustoja egzistavusios kaip savarankiškos organizacijos, iš kitų gali būti sudaromos paskiros komisijos, o dar kitos paliekamos ir toliau savarankiškai gyvoti.

Visos egzistuojančios parapijos mokyklų tarybos, kurios dabar yra klebono patariamieji organai, kad darbas nesudėtingu būtų, turi būti įjungtos į parapijos tarybą arba gali tapti komisija auklėjimo reikalams.

Toliau nusakomi pagrindinių komisijų darbai. Tačiau, kad straipsnis neišsistėtų, jų visų neminėsiu, o tik pabrėšiu keletą pagrindinių administracinių komisijų pareigas:

Paruošia metinį biudžetą parapijos tarybai tvirtinti.

Rekomenduoja parapijos tarybai, kaip sutelkti daugiau pajamų.

Paruošia ir išdaliną parapijos nariams periodines ir metines parapijos pinigines apyskaitas.

Praveda įvairius pinigų telkimo vokus.

Rekomenduoja parapijos tarybai, kiek tarnautojų ir darbininkų reikalinga bažnyčios turto priežiūrai ir kunigų patarnavimui.

Periodiškai apžiūri visą parapijos turtą, kad viskas būtų laiku suremontuota.

Numato reikalingas apdraudas ir rekomenduoja jas parapijos tarybai.

Pataria parapijos tarybai, kokią parapijos turtą reikia paroduoti ar pirkti.

Nustato atlyginimus administraciniam tarnautojui ir pasauliečiam darbininkui ir t.t.

Tarybos sudarymas

Parapijos tarybos sudarymas yra ne vienos dienos reikalas. Todėl, prieš sudarant tarybą, patariama sudaryti organizacinę komitetą, informuoti parapijiečius apie tarybos sudėtį, teises ir pareigas ir nustatyti rinkimų tvarką.

Organizacinis komitetas turėtų atstovauti visam parapijos gyvenimui. Todėl jame turėtų būti tiek kunigai, tiek vienuoliai, tiek ir pasauliečiai. Pasauliečių turėtų būti jaunų ir senų, vedusių ir nevedusių, įvairių rasių, taip pat ir tautinių grupių atstovų. Bendrai, komitetas turėtų būti galimai platesnio pobūdžio.

Klebonas gali būti to komiteto pirmu ar tik nariu, bet jis turėtų vengti kraštutinumų, t.y., nei komitetui dominuoti, nei būti per daug pasyviu. Parapijos tarybos sudarymu jis turi gyvai domėtis.

Organizacinį komitetą gali įeiti ir parapijos organizacijų atstovai, tačiau jie to komiteto neturėtų kontroliuoti, kadangi jų narių skaičius paprastai sudarytu tik mažą procentą parapijos narių skaičiaus.

Parapijos organizacinis komitetas atlieka šiuos darbus:

Nustato parapijos tarybos pirminius tikslus ir uždavinius.

Praveda tarybos sudarymo propagandą.

Sudaro rinkimų taisykles ir prižiūri rinkimus.

Sudaro trumpus tarybos veiklos nuostatus.

Nustato rinkimų datą. Toliau nurodoma, kaip praveisti propagandą.

Rinkimai

Paskutinis žingsnis yra parapijos tarybos rinkimai. Organizacinis komitetas sudaro nominacijų komisiją, kuri pramato kandidatus ir gauna iš jų sutikimą. Kandidatai gali būti parenkami ir parapijos susirinkime. Jų turi būti bent du karūs daugiau kaip renkamųjų, o jei kurie parapijos tarybos nariai renkami specialiomis pareigom, tai kiekvienai pozicijai pateidautina bent trijų kandidatų.

Balsavimo lapai gali būti taip sudaromi, kad —

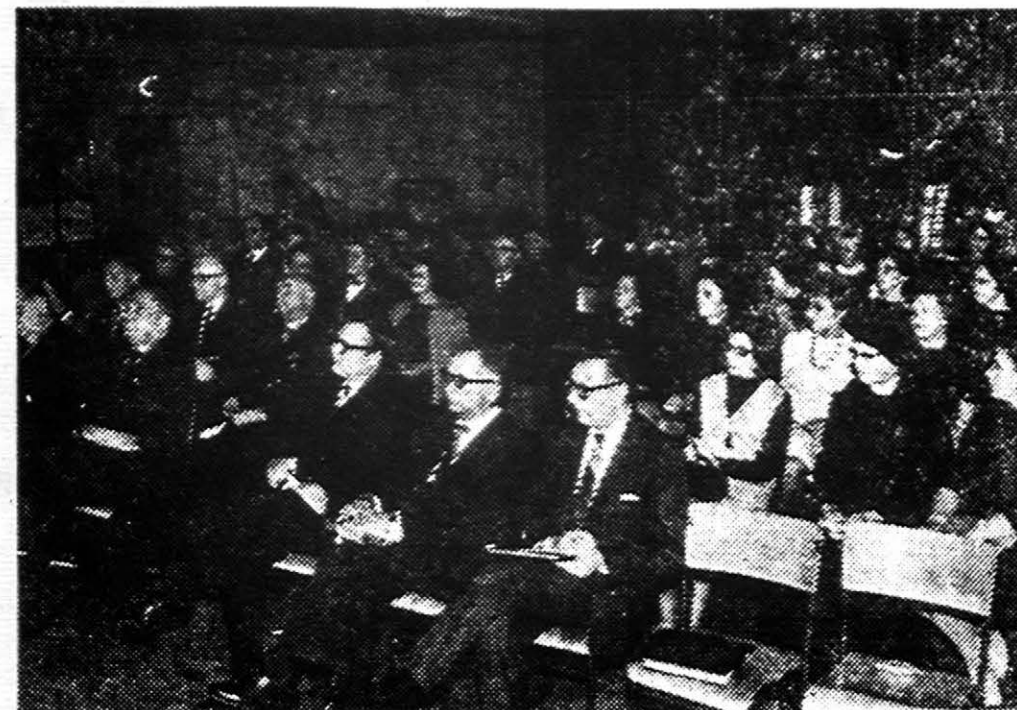
arba balsuojama už nustatytą kandidatų skaičių; arba balsuojama taip, kad būtų išrenkamas tam tikras skaičius jaunų, senų, moterų, vyrų, pensininkų ir t.t.;

arba balsuojama pagal rajonus už savo rajono kandidatus; arba balsuojama už atskiras pozicijas: parapijos tarybos pirmininką, komisijų pirmininkus,

(nukelta iš 6 psl.)

Toronto, Kanadoje, įvyko lietuviščių mokyklų mokytojų suvažiavimas. Invokacija skaito kun. J. Staškevičius, šalia — L. Tamošauskas — Kanados krašto tarybos švietimo k-jos pirmininkas, suorganizavęs suvažiavimą.

Mokytojų suvažiavimo dalyviai Toronte (Abi nuotraukos S. Dabkaus)

IŠ VISUR

— Solistė Aldona Stempuzienė vyksta į Chicago su nauja programa. Solistė atliks Mozartą, Monteverdi, Rossini, Banačio, Jakubėno, Čaikovskio ir kt. kūrinius. Koncertas įvyks vasario 1 Jaunimo centre. Globoja korp. Satrija.

— Vasario 16 minėjimo meinėi daliai koordinuoti L. B. Toronto apylinkės valdyba pakvietė sol. V. Verikaitį. Meninę programą atliks jungtinis choras: „Varpo“, Prisikėlimo priapijos mišrus ir studentų. Minėjime taip pat dalyvaus „Satrijos“ tunto kanklininkės, vad. St. Kairo, tautinių šokių „Gintaro“ 3 grupės su 60 šokėjų.

— Chicago šaulių teatro sausio 24 Clevelande vaidins trijų veiksmų komediją „Mėlynkraišči“. Komedijoje vaidina 12 aktorių. Režisuoja Alfa Brinka. Spektaklį rengia Vysk. M. Valančiaus liuanistinės mokyklos tėvų komitetas šv. Jurgio parapijos salėje.

— Akademikų Skaučių Draugovės centro valdyba 1970-73 metams korespondenciniu būdu išrinkta iš clevelandiečių tarpo: pirmininkė Stefa Gedgaudienė, valdybos narės Ramunė Kubiliūnaitė, Nelė Mockuvienė, Regina Nasvytienė ir Irena Navickaitė.

— Jonas Krukonis, gyvenęs Paterson, N. J., žinomas lietuviškų reikalų rėmėjas, lietuvių Sv. Kazimiero parapijai praėjusiais metais paaukojo 550 dol. Parapija labai nuosirdžiai dėkoja.

— Marylando universitete mokosi apie 30 lietuvių studentų. Grad. stud. Saulius Sužiedėlis ir kiti emėsi iniciatyvos įkurti lietuvių organizaciją. Per kelis susirinkimus buvo priimta konstitucija ir nutarta būrėli pavadinti „Lietuvių studentų unija — Baltija“. Valdybą išrinkti: Asta Vitėnaitė — pirminkė, Virgilijus Vilimas — vicepirm., Vakarė Aistytė — sekr. ir ižd. Šiai studentų veiklai nuosirdžiai talkina Marylando universiteto lietuvių profesoriai: dr. K. Almenas, dr. J. Genys ir dr. S. Vaitūzis.

— Įvyksimas balandžio 5 Chicagoje Lietuvių Fondo tradicinės vakarienės proga savo įnašus fonde padidino: A. M. (pavardės prašė neskelbti) iš 600 dol. iki 1000 dol., Amalija ir Mykolas Jagučiai iš 250 dol. iki 500 dol., Romualdas ir Elizabeth Libus iš 350 dol. iki 450 dol. Ta pačia proga į Lietuvių Fondo narių eiles įstojo su 100 dol. įnašais: Kazimieras Krėnčius, Vaclovas Prūsas ir Antanas ir Mikalina Regia. LF adresas: 6643 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 778-2858. (sklb.)

Metams prasidėjus kviečiame skaitytojus atnaujinti prenumeratą ir prisijungti prenumeratorus mokėti. Taip pat be atskiro raginimo prašome atsilyginti tuos, kurie dar yra likę skolingi. Ta pačia proga dėkojame tiems skaitytojams, kurie laiku apsimoka prenumeratą be jokių raginimų ir tuo sutaupo administracijai susirašėjimo laiko ir išlaidas. Taip pat dėkojame pridedantiems auką už kalendorių.

tėveliais tuoj išvyko namo. Kiti skubėjo į geležinkelio stotį. Rytąs dieną bendrabutis išstūjo. Romuvą sukaustė šaltis ir gripas. Ji vėl atgis, kai po Kalėdų atostogų suklegės linksmi jos jaunųjų gyventojų balsai.

Į Kalėdų eglutę savo korespondentus buvo atsiuntę vokiečių dienraščiai — Mannheim Morgen, Lampertheimer Zeitung, Darmstaedter Echo. Weinheimer Nachrichten ir Mannheim Morgen atsiuntė ir savo foto reporterius. Vokiečių spauda plačiai aprašė kalėdinį prieššventį Romuvoje.

Adventiniai renginiai Romuvoje

J. LUKOSIUS

(Tąsa iš pereinamo numerio)

Antrasis kalbėtojas, mokyklų, sveikimo moksleivių atiteitinių, katalikų kapeliono ir evangelikų jaunimo ratelio vardu. Pastebėjo, kad ant šiemetinės Kalėdų eglutės Romuvoje krinta šešėlis: nėra kun. J. Riabūno, kuris buvo vienas pagrindinių 7-ųjų paskutiniųjų eglutės ruošėjų. Kapelionas, bevaršodamas šiais metais italų Alpių kalnuose, ten dingio ir, nepaisant visų pastangų, iki šiol jokių pėdsakų nesurandama. Šiandien čia susirinko trijų tautybų ir dviejų religijų žmonės — amerikiečiai, vokiečiai ir lietuviai, katalikai ir evangelikai, bendro kalėdinio prieššventio. Kvietė prie Betliejaus praktinės paduoti vienas kitam ranką. Tada ir krikščionių susivienijimas pažengs pirmyn.

„Kaip išvengti trafaretinio Kalėdų švenčių kartojimo?“ klausė kalbėtojas. Jo manymu, pirmiausia reikia pasipriešinti „dovanomanijai“. Kristaus gimimas yra įvykis, ne tik jėgės žmonijos istorijon, bet ir ją pakeitęs. Per Kalėdų šventes dažnai mes galvojame apie vaikystės dienas, tėvus, prarastą tėviškę. Bet Kristaus gimimas yra taikos ir ramybės šventė, apie kurią čia esantieji teologai, tur būt, daugiau paaiškina.

Lampertheimo katalikų klebonas Maday savo žody nurodė, kad šiuo metu vykdomas vadinamasis krikščionybės numitologinimas. Kalėdos nėra joks mitas, bet istorinė tiesa. Kristus yra Dievo siųstas Sūnus, tapęs žmogumi. Šios šventės prasmė pilnai išryškėja tik tiem, kurių sielas užvaldo Dievo ilgesys. Jie išgyvena tikrąjį kalėdinį džiaugsmą.

Vokietijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas inž. J. K. Valiūnas linkėjo mokiniams ir mokytojams susilaukti ateinančiais metais geresnių darbo sąlygų, naujo bendrabučio statybos pradžios. Direktoriui įteikė Schwetzingeno 8593 LS lietuvių darbo kuopos vyrų auką Vasario 6 gimnazijai — 600 DM.

Po kalbų prasidėjo meninė dalis. Pianistė K. Buettner meistriškai paskambino Schumanno Berną Ruprechtą (Knecht Ruprecht). Solistė Mar. Panse-Simaniukštė, pianinu palydima Buettner, vokiškai padainavo dvi arijas iš Humper-

dinco operos „Haensel und Gretel“ ir Gruodžio „Lopšnė“ lietuviškai. Solistė ir pianistė apdovanotos gausiomis katutėmis ir gėlėmis.

Diana Montvilaitė, V kl., paskambino D-dur Clementi sonatinos C-Dur. Aldona Gumuliauskaitė, VI kl., padėklamavo B. Brazdžionio „Kalėdų varpus“.

Muz. mokykl. vadovaujamas mišrus mokinių choras pagiedojo J. Siniaus „Šiandien gimė Jėzus Kristus“, Fr. Gruberio „Tylus naktis, šventa naktis“ vokiškai, angliškai ir lietuviškai, prancūzų liaudies giesmę „Skamba giesmės“ ir nežinomo kompozitoriaus „Ateikit, ateikit į Betliejų“. Tris paskutiniąsias giesmes harmonizavo K. Motgabis.

Ričardas Maurukas, III kl., padėklamavo vokiškai R. E. Prutzo „Kūčių vakarą“.

Mišrus mokinių choras, gri-

po epidemijos žymiai sumažintas, antru atskirėpimu angliškai pagiedojo Fr. Haendelio „Džiaukis, pasauli“ (Joy to the world), lietuvių liaudies giesmę „Tylus naktis“, M. Praetoriaus „Žinau aš skaisčią rožę“ ir F. Mendelson-Bartoldi „Gieda giesmes angelai“ Reikia pasakyti, kad kiekviškai suma-

Waterburyje Naujųjų Metų sutikime, kurį rengė Liet. Bendruomenė, programą atliko dvi jaunos dainininkės su gitara — iš k. l. Slugsdaitė ir D. Melnikaitė. Nuotr. L. Tamošauskas

Apie laikraščio steigėją, kuris mirė spaudos baliuje Šviesiajam lietuviui Juozui Matelionui prisiminti

Sao Paulo lietuvių kolonija praėjusiais metais sujaudino vienas įvykis. Tai buvo rugpjūčio 10, kada spaudos baliuje mirė to baltiaus organizatorius Juozas Matelionis, vienas iš „Mūsų Lietuvos“ laikraščio steigėjų.

Jis buvo vienas iš pagrindinių visos Sao Paulo lietuvių kolonijos judintojų, uolus lietuviškos parapijos narys, šv. Juozapo vyrų brolijos ilgameitis pirmininkas. Toji brolija jau kelinti metai rengdavo spaudos balių Sao Paulo leidžiamam lietuvių laikraščiui paremti. Pagrindiniu baltiaus organizatoriumi ir buvo Juozas Matelionis.

Jau prieš balių buvo išplatinta virš 200 bilietų. Žmonių buvo pilna salė. Rengėjas Juozas Matelionis iš rasto paskaitė sveikinimo žodį, primindamas, kokią reikšmę turi spauda lietuvių išievių gyvenime. Pradėjus kitam kalbėti, jis pasitraukė iš salės. Tuo metu jį ištiko širdies smūgis. Jis mirė vietoje, nors ir buvo suteikta galima pagalba.

Liūdnas ir šurpus tai buvo įvykis, parodęs žmogaus trapumą. Surengė puotą kitiem, o puota virto jo šermentimis ir atsisveikinimu. Jis buvo visur palikęs žymius savo pėdsakus, visur jis buvo veikęs ir judinęs. Tad ir jo laidotuvės buvo didelės. Visi, kas tik galėjo, suėjo atsisveikinti su velioniu. Pagal to krašto papročius, jis buvo palaidotas tuoj — rugpjūčio 11.

Velionis turėjo apie 60 metų. Buvo gimęs ir augęs Utenos apylinkėse. Į Braziliją atvyko apie 1932 metus. Apsigyveno Sao Paulo mieste. Ten susipa-

Juozas Matelionis kalba Brazilijos laikraščio „Mūsų Lietuva“ dvidešimties metų minėjime.

žino su Liuda Pelekyte, kilusia iš Šiaulių. Jiedu susituokė ir išaugino gražią lietuvišką šeimą. Visi vaikai ne tik gražiai lietuviškai kalba, bet yra ir veiklus lietuviškos bendruomenės nariai.

Nors gyveno atokiau nuo lietuviškos bažnyčios, bet kiekvieną sekmadienį atvykdavo į lietuvišką pamaldą. Jungėsi į parapiją, jungėsi ir lietuviškus kolonijos darbus. Buvo ne pasyvus stebėtojas, bet veiklus tos kolonijos narys, rėmęs

kiekvieną gerą lietuvišką idėją ir savo darbu ir auka. Teko dirbti jam įvairiose organizacijose, Lietuvių Sąjungoje, Bendruomenėje, buvo ilgameitis šv. Juozapo vyrų brolijos pirmininkas. Kas metai surengdavo maldininkų kelionę į Marijos šventovę.

Gerai suprato spaudos reikšmę. Prieš 21 metus susitarė keturi vyrai sudarė sąlygas lietuviškam laikraščiui leisti. Juozas Matelionis net vardą parinko tam laikraščiui, pavadindamas jį „Mūsų Lietuva“. Laikraštis savaitinis, tebeina ir dabar. Pergvenęs įvairių sunkumų, dabar yra tėvų jėgų rankose. Jį redaguoja tėv. Jonas Kidykas, S. J., administruoja tėv. J. Bružikas, S. J.

Laikraštis, atžymėdamas velionį, skyrė jam net specialų numerį.

Šiuo metu New Yorke svečiuojasi jo dukra Onutė Matelionytė. Ji gimusi ir augusi Sao Paulo, ten baigusi mokslus. Į JAV atvyko praėjusių metų liepos pradžioje, taip ji negalėjo dalyvauti nei tėvo laidotuvėse.

Juozas Matelionis (d.) su savo anūkiu ir su broliu Sao Paulo, Brazilijoje.

NEW HAVEN, CONN.

Nepriklausomybės minėjimas
vasario 15

Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba sausio 11 posėdyje nutarė Vasario 16-tosios minėjimą ruošti vasario 15. Minėjimas bus pradėtas 10:30 val. mišnių auka už kritusius Lietuvos nepriklausomybės kovose. Bus dienai pritaikytas pamokslas ir žuvusių už laisvę pagerbimas, padedant vainiką prie lauke esančio lietuviško kryžiaus. Kalbėtojų pakviestas dr. Vaidevutis Mantautas. Jo paskaita ir kita minėjimo dalis įvyks 3 val. popiet, didžiojo parapijos salėje. Meninės programos dalis bus atlikta mokyklos mokinių. Aukos šia proga renkamos PLB, Altui ir Balfui, pagal aukotojo pageidavimą. Po minėjimo—užkandžiai, kavutė, pasikalbėjimai, minčių pasidalinimai ir, svarbiausia, lietuviškas pabendravimas!

Į šį minėjimą newhaveniečių raginti nereikia (jie visada gausiai susirenka), tik prašoma atvykti trečią valandą!

Parapijos pietūs

Lapkričio 9 suruošti Sv. Kazimiero parapijos pietūs buvo sėkmingi ir pelningi. Žmonių dalyvavo labai daug. Pietum ruošė komitetas, su mažomis išimtimis, savo pareigas atliko sąžiningai ir puikiai! Maistas pagamintas skaniai, dėka A. Plečkaitienės, J. Kronkaitienės, O. Norkūnaitės ir Janušaitienės. Aptarnauta sklandžiai, dėka M. Jokubaitės organizacijos. Svečiai amerikiečiai, ne parapijos nariai, pietumis džiaugėsi ir sakė vėl atvyksią, jei bus pakviesti.

Paminėtas poetas Milašius L.M.K.F. klubas lapkričio 16 suruošė jauką literatūrinę po-

Worcester, Mass.

Fagotistas Albinas Tamošiūnas, gimęs 1926 Hudson, Mass., sausio 18 duos rečitalį Hudsono miesto bibliotekoje. Pradžią 4 v. popiet.

Jis yra Worcesterio valdžios mokyklų muzikos mokytojas. Fleita pradėjo groti būdamas dar gimnazistas. Vėliau studijavo kitus instrumentus ir pasidarė fagotistu. Worcesterio simfoninis orkestras jį vis kviečia tulkon.

Kadangi fagoto rečitalis yra gana retas įvykis, Albinas Tamošiūnas pradžioje pademonstruos ištraukas iš didesnių orkestro kūrinių ir parodys fagoto galimybes. Programoje bus Mozarto, Hindemith, Donizetti ir Weberio kūrinių.

Sis koncertas bus fagotisto kaip solisto debiutas. Jo pasirodymas yra vertas Bostono ir Worcesterio lietuvių dėmesio. Visi kviečiami į šį koncertą, kuris bus penktas šio sezono serijoje. Gi šias serijas čia pradėjo kun. Vincas Valkavičius. Tai jo gimtinių miestai. Dabar jis yra Brocktono parapijos vikaras, bet neužmiršta ir Hudsono ir į koncertų seriją bando įtraukti ir lietuvių. Anksčiau jis čia surengė savo dainavimo rečitalį, kvietė Izidorij Vasyliūną. Gi balandžio mėnesį drauge su juo surengs dviejų smuikų koncertą.

Įėjimas į koncertą nemokamas. V.V.

pietę — O. V. Milašiaus minėjimą (30 metų nuo jo mirties). Maža Y.W.C.A. saliuokė negausią moterų klubo parengimų publiką maloniai suglaudžia ir draugiškai nuteikia. Nedideliam būrely buvo seniau matytų, iš toliau atvykusių — iš New Yorko, Hartfordo, Putnamo, Waterburio, na, ir saviškių.

Klubo pirmininkė dail. Lijolė Židonytė popietę pradėjo padėka ir sveikinimu susirinkusiems. V. Zemliauskienė, gražiai pristatydama prelegentę dr. G. Židonytę-Vėbrienę, pabėrė žiupsnelį žinių iš mūsų ramios, kuklios ir puikios kalbėtojos biografijos. Paskaita tęsėsi apie valandą, klausytojams neprailgo. Daktarės vedami, su dideliu susidomėjimu traukėme Milašiaus spalvingo gyvenimo keliu.

Po paskaitos buvo kavutė.

Dalyvavo simpoziume,
minėjime, kursuose

Padėkos dienos savaitgalį iš New Haven mažos kolonijos mokslo ir kūrybos simpoziume Chicagoje dalyvavo dr. Rimas ir dr. Elona Vaišniai. Skaitytą dr. J. Vėbros paskaita, pats autorius asmeniškai nedalyvavo. Dail. Lijolė Židonytė taip pat buvo nusikridus į Chicago, į Alytaus gimnazijos 50 m. sukakties minėjimą. Ta proga suruoštoji dailės parodoj dalyvavo su keletu savo kūrinių. Jau nimas —D. ir G. Merkevičiūtės, Vaiva Vėbrautė, Jonas Kronkaitis, Linas Lipčius ir Antanas Rygelis — buvo Putname ateitininkų kursuose. Gaila, kad jie apie šiuos kursus nepasakė spaudoje. Kiek teko sužinoti iš pavienių dalyvių, kursais jie buvo labai patenkinti.

Moterų klubo susirinkimas

Gruodžio 21 pas Salomėją Valiukienę įvyko prieškalėdinis LMKF klubo susirinkimas. Atsistojimu ir tylos minute pagerbtai a.a. prez. Aleksandras Stulginskis ir dail. Adomas Galdikas. Pasidalinta mintimis iš mokslinekų ir alytiškių suvažiavimų Chicagoje. Perskaiytą keletas ištraukų iš Eltos biuletenio. Susirinkimo dalyvės šeimininkė puikiai pavaišino karštu vynu ir kitokiais skanėstais. Tartasi Naujų Metų sutikimui susirinkti pas A. ir J. Jonynus. Kitas susirinkimas numatytas sausio 25 pas Lipčienę.

Jaunimas ruošiasi
lietuvių dienai

Ir šiais metais LB Hartfordo apygardos jaunimo sekcijos ruošiamoj lietuvių dienoj Mohawk slidinėjimo kalnuose mūsų jaunimas ruošiasi dalyvauti. Reikia manyti, kad dvejų metų praktika rengėjams padės daug lengviau ir sklandžiau pravesti šios dienos programą.

Mokyklos eglutė

Pirmasis šių metų parengimas mūsų kolonijoj buvo lietuviškos mokyklos eglutė. Parengimas įvyko sausio 4, didžiojo parapijos salėje.

Eglutė buvo „aprengta“ pačių vaikų darytais šiaudiniais ir kitokiais papuošalais; net sausainėlius (labai gražius ir skanius) iškepė V. Vėbrautė ir D. Zemliauskaitė! Programą pradėjo ir svečius pasveikino su Naujaisiais metais mokyklos vedėja. Tikrajai Kalė-

dų prasmei apibūdinti buvo pakviestas Bridgeporto LB pirm. inž. J. Rygelis. Eilėraščių „Kalėdos“ pasakė G. Strimaitytė ir R. Rygelytė. „Kas žiemą miega“ skaitė D. Zemliauskaitė, V. Kronkaitytė, V. Naikus ir G. Rygelis; paruošė mok. G. Ivaškienė. „Neklaudžadą arklių“, dr. E. Vaisnienės paruošti, skaitė T. Ivaška, G. Vaisnys ir pasakos autorė Ritonė Ivaškaitė. Tris daineles padainavo darželio mažytės, paruoštos A. Rygelienės. Pravesti du žaidimai — „Grybs, grybs baravyks“ ir „Kiškėlis“. Į „Grybą“ buvo įtraukta beveik visa publika. A. Rygelienės paruoštos mergaitės pašoko pusę „Audėjėlės“, kitą pusę pažadėjo metų gale. Parodytas filmas „Žuikio puikio byla“, mūsų mokyklos vaidintąs pereitą pavasarį. Po New Haveno LB pirm. A. Grudžio kalbos po eglutę buvusiom dovanom išdalinti pakviestas savanoris kūrėjas Pranas Naiduškevičius. O dovanų būta ne tik vaikams, bet ir mokytojoms!

Suaukota 65 dol.

Po programos mokyklos vedėja padėkojo atsilankiusiems. Visi buvo pakviesti kavutės, paruoštos J. Kronkaitienės ir D. Veličkienės.

Visai nesitikėtai ir nelauktai mokyklai paremti susirinkusieji suaukoko 65 dol. Po 10 dol. aukoko Pr. Naiduškevičiai ir Br. T. Strimačiai. Kiti — po 5. Mokyklos vadovybė reiškia gilią padėką visiems aukojusiems ir atsilankiusiems. Labai įvertiname atsilankymą tų, kurie jau nebeturė vaikų mokykloj ir tų, kurie niekad neturėjo, bet mokyklos parengimus lanko ir remia mokyklą aukomis.

Ačiū mielam klebonui kun. A. Zanavičiui, leidusiam naudotis salėmis. Taip pat ir už parengimo garsinimą biuletenyje ir iš sakyklos.

Laikraščio bendradarbiai

Lietuviškoji mokykla jau davė vieninteliam vaikų laikraščiui „Eglutėi“ bendradarbių. Ritonė Ivaškaitė ir Linas Lipčius yra jau pasirodę. Tikimės, kad ir kiti mokiniai juos paseks ne tik mūsų, bet ir kitose mokyklose.

Albina Lipčienė

Cleveland, Ohio

Prezidento Aleksandro Stulginskio pagerbimo akademija Clevelande ruošiamą sekmadienį, sausio 18, 4 val. p.p. Nepalaužiamos Pagalbos parapijos salėje. Pagrindinę kalbą akademijoje pasakys visuomenininkas Algirdas Kasulaitis. Meninė programą atliks kamerinės muzikos trio iš Chicagos, vadovaujamas muziko Petro Armonio.

Tą pačią dieną Sv. Jurgio parapijos bažnyčioje mišios 10 v. 30 min. bus aukojamos už a.a. prez. A. Stulginskį. Mišias aukos ir pamokslą sakys vyskupas Vincentas Brizgys.

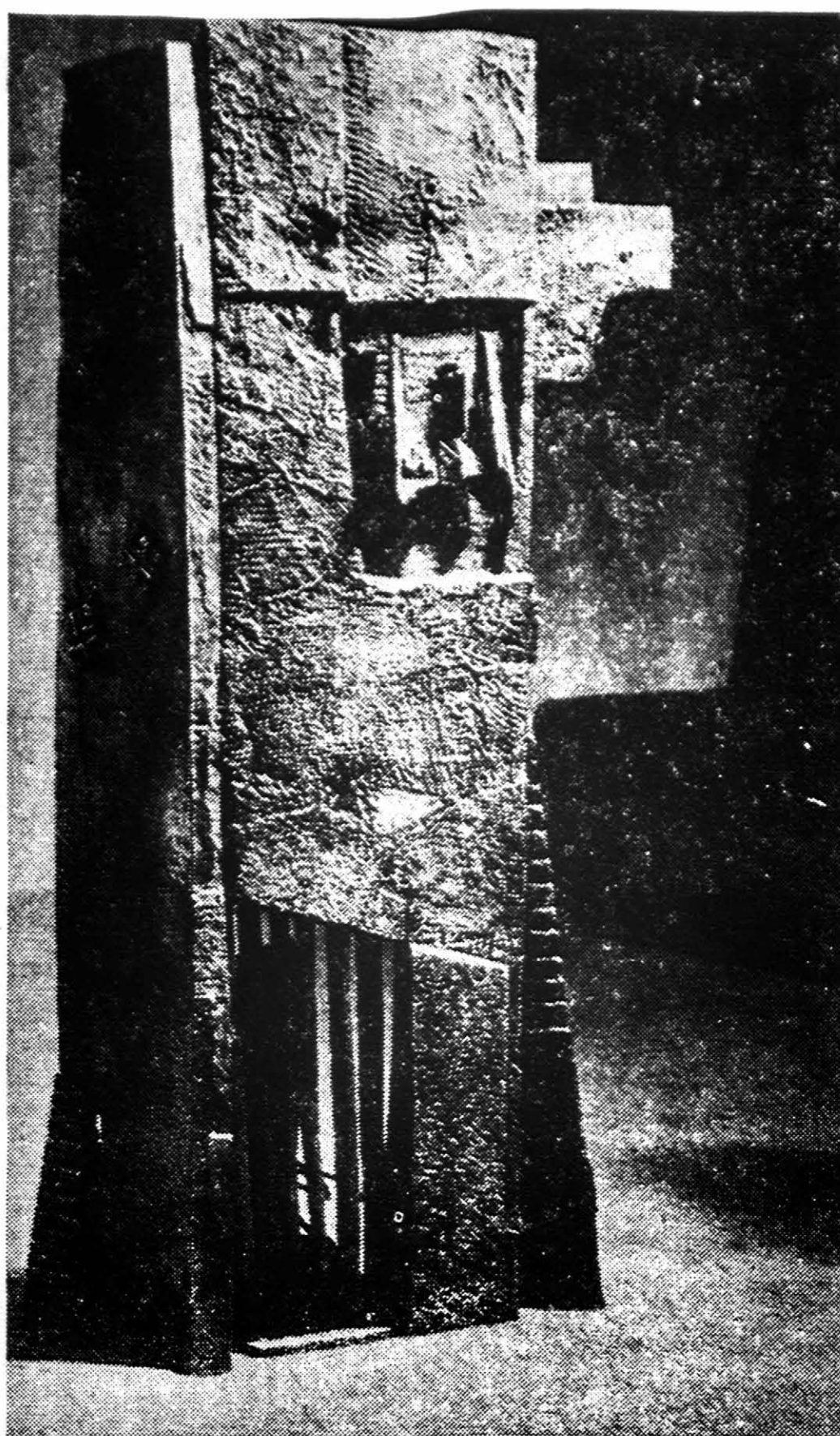
Pagerbimui ruošti susidarė Clevelando organizacijų komitetas, kurio prezidentu sudarė: Pr. Razgaitis, J. Daugėla, K. Karpis, O. Jokubaitienė, V. Puškorius ir Z. Peckus. Organizacijų pasitarime prezidentui buvo pavesta kreiptis į visas Clevelando lietuvių organizacijas su prašymu prisidėti prie akademijos išlaidų padengimo.

Akademijai rengti komitetas nutarė, kad pamaldose dalyvauti tautinė vėliava su jaunimo palyda, o į akademiją kiekvieną organizaciją kviečiama atvykti su savo vėliava ir palyda.

Visi Clevelando lietuviai kviečiami sausio 18 skirti prezidento Aleksandro Stulginskio pagerbimui, gausiai dalyvauti pamaldose ir minėjime.

FILATELISTAI!

Siuočiamė Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

Sakykla Sv. Kazimiero bažnyčioje Worcester, Mass. Bažnyčios dekoravimo darbus atliko dail. V. K. Jonynas. Nuotr. V. Maželis

Lake Worth ir apylinkės Floridoje

Florida, manau, yra visiem Amerikos lietuviams gerai žinomas kraštas. Vieni apie ją sužino iš spaudos, kiti čia buvo atvykę atostogauti. Tad besitariant pensijos laikui, rengiantės čia apsigyventi, kaip ir jūsų draugai ar pažįstami.

Šio rašinėlio tikslas ir yra supažindinti su Florida, kad būtų lengviau pasirinkti vietą, kur gyventi.

Florida yra didelė valstija ir klimato atžvilgiu labai įvairi. Kasmet čia atsikelia gyventi per du šimtus tūkstančių žmonių. Tame skaičiuje yra ir lietuvių. Florida yra antroji po Kalifornijos, kur gyventojų skaičius didėja.

Lietuviška spauda apie šį kraštą jau daug rašo. Daugelis korespondentų rašo iš savo patyrimo, ką jie matė keliaudami. Viena ar du kartus aplankius Florida, dar sunku ją pažinti. Neužtenka nuvažiuoti į didmiesčius kaip St. Petersburg, Tampa, Miami, kad galėtume Florida aprašyti. Aš gyvenau Floridoje 16 metų ir dar negaliu pasakyti, kad ją gerai pažįstu, nors visą ją apvažiavau ir visur buvau. Tad leiskite man dar kartą painformuoti lietuvių, kur geriau Floridoje apsigyventi.

Sveikatos atžvilgiu Florida reikia suskirstyti į tris dalis: sveikiausia, vidutinė ir kur vieta neįmanoma šiaurietui gyventi.

Didmiesčiai nėra patogiausia vieta lietuviams apsigyventi. Mieste oras visada užterštas, nuolat didelis triukšmas. Lietuvis gi iš prigimties nori gyventi arčiau prie gamtos. Partina pasirinkti mažesnius miestelius.

Sveikiausia Floridos dalis yra, kur oras sausiausias, žiema šilčiausia, o vasara vėsiausia. Florida kaip tik ir skirstosi į sausąjį ir labai drėgną klimatą.

Ta sausoji ir geroji Floridos dalis yra tarp Stuart ir Fort Lauderdale, prie Atlanto vandenyno. Šiuo pakraščiu teka karšta vandens srovė — Golfas. Ta srovė yra vos tik trys mylios nuo pakraščio, o pats Lake Worth apie pusantros my-

lios nuo krašto. Todėl Lake Worth ir jo apylinkėse yra geriausias Floridos klimatas. Apie šį miestą neparašė nė vienas mūsų korespondentas, nes jie nėra susipažinę su Florida.

Lake Worth su apylinkėmis turi apie dešimtį miestų ir miestelių. Pats Lake Worth turi 25,000 gyventojų. Jo pašonėje esąs West Palm Beach turi per šimtą tūkstančių gyventojų. Ten yra puikiausių ir gražiausių krautuvų, kurių nerasi nei dideliuose miestuose.

Tačiau čia gyvendamas žmogus jaučiasi arčiausiai prie gamtos. Čia klimato sąlygos idealiausias. Mūsų pajūriai gražiausi. Zuvauti gali visur — ir jūroje, ir įlankose, ir ežeruose. Ir oras čia nėra užterštas automobilių dujų, didmiesčio dulkių. Todėl ši apylinkė ir yra geriausia apsigyventi.

Lake Worth ir jo apylinkėse jau gyvena gerokas skaičius lietuvių. Čia yra lietuvių klubas, kuris turi apie 30 narių. Klubas surengė šiu 1970 metų sutikimą. Už dvidešimt mylių nuo Lake Worth yra Juno Beach. Čia byvautas ir Albina Tomkai nusipirko motelį ant jūros kranto. Tomkai čia apsigyveno vos prieš šesetą mėnesių. Motelis jau pilnas atostogaujančių lietuvių. Tomkai jau norėtų motelį praplėsti. Čia apsigyvenę lietuviai apsilankė ir Lake Worth lietuvių klubo Naujųjų metų sutikime.

Visus būsimus pensininkus pirmiausia kviečiame aplankyti Lake Worth ir jo apylinkes. Nesigailėsite! Platesnių informacijų gali suteikti lietuvių klubo pirmininkas A. M. Augūnas, 1225 So. Palmway, Lake Worth, Florida 33460. Patarnavimas nemokamai.

A. M. Augūnas

Leonardo Andriekaus eilėraščių rinkinys — Po Dievo atspaudais — Vytauto Didžiojo gados — jau atspausdintas pranciškonų spaustuvėje Brooklynne. Ilustravo dail. T. Vailius. Knyga turi 106 puslapius. Didelio formato. Kaina 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

PARAPIJŲ TARYBŲ TEISĖS

(atkelta iš 5 psl.)

visos parapijos išrinktus narius ir t.t.

Nė vieno parapijoj nė vienas parapijos tarybos narys negali būti taryboj ilgiau kaip du terminus iš eilės.

Santykiai tarp klebono ir parapijiečių

Parapijos tarybos sudarymas yra apgalvotas noras pereiti iš „tėviškų“ klebono santykių su jo kaimene į bendruomeninio pobūdžio santykiavimą. Vatikanio antrojo susirinkimo nutarimuose sakoma, kad, nors klebonas tikrumoje yra dvasinis tėvas, tačiau jis nėra šeimininkas ar mažų vaikų saugotojas. Parapijos žmonės dalyvauja parapijos reikalų tvarkyme. Bendruomenės akimis žiūrint, klebonas yra savo parapijiečių partneris ir yra atsakingas jiems, kaip jie atsakingi jam už bažnyčios gyvavimą.

Tai nežemina klebono autoriteto ir atsakomybės. Tam tikri darbai pagal Bažnyčios ir arkivyskupo įsakymus yra paskiriami klebonui, ir tik jis vienas gali juos vykdyti. Tačiau dabar prašoma, kad jis naudotų savo autoritetą bendradarbiavimo dvasioj, pakviesdamas parapijiečius drauge su juo būti atsakingais daugelyje sričių (religinė, auklėjimo, finansų), kurios neprieštarauja jo specialiom pareigom.

Žmonių dalyvavimas gairių nustatyme ir sprendimuose

Pagal teoriją, kuri kiekvienam veiksmui ieško priežasties ar pagrindo, sakoma, kad darbininko noras atlikti vieną ar kitą darbą yra glaudžiai susijęs su tuo, kiek jis dalyvavo to darbo planavime. Vienas iš tos teorijos pavyzdžių yra žmonių noras dalyvauti parapijos darbų planavime. Parapijos taryba yra tartum priemonė, per kurią žmonės per savo išrinktus atstovus yra tiesiogiai įjungiami į planavimo, sumanymų, įvertinimo, kritikavimo, priėmimo ar atmetimo darbus ir tų darbų įgyvendinimą.

Klebonas turi tvirtinti parapijos tarybos nutarimus

Klebono ir parapijos tarybos narių teisės ir pareigos turi būti aiškiai iš anksto nustatytos, jei norima ateityje išvengti neįreikalingų organizacinių ginčų.

Parapijos taryba privalo būti sprendimus darąs organas visuose parapijos reikaluose — dvasiniuose, auklėjimo ir piniginiuose, išskyrus tuos reikalus, kurie pagal Bažnyčios įstatymus yra specialiai apribojami.

Klebonas privalo patvirtinti visus tarybos sprendimus (turi veto teisę). Jis privalo netvirtinti tų nutarimų, kurie liečia Bažnyčios įstatymus, Bažnyčios teologiją arba žinomus kardinolo-arkivyskupo patvarkymus. Taip pat jis gali netvirtinti nutarimų ir tada, kada jis jaučia, jog yra išimtinga nutarimam pasipriešinti.

Jei klebonas jaučia, kad negali nutarimo tvirtinti, parapijos reikalų tvarkyme. Bendruomenės akimis žiūrint, klebonas yra savo parapijiečių partneris ir yra atsakingas jiems, kaip jie atsakingi jam už bažnyčios gyvavimą.

Ar pasauliečiai yra atsakingi už parapijos piniginius reikalus?

Parapijos tarybos ypač naudingos dėl to, kad išlaisvins kunigus nuo daugelio piniginių ir administracinių rūpesčių. Kunigai turės daugiau laiko ir energijos pastoraciniam darbui. Nežiūrint to, kada tik kardinolas pareikalaus pinigines atsakomybes, pranešimas turės būti pasiųstas paties klebono (drauge su trimis parapijos tarybos narių parašais).

Klebonas ir kiti parapijos kunigai pasirašinė visus parapijos čekius ir pasirašymo teisės negalės niekam kitam perduoti, kadangi kunigai ir toliau liks visą laiką pilnai atsakingi už parapijos reikalus.

Vykdomasis komitetas

Į kai kurias parapijos tarybas įeina labai daug narių. Didelis narių skaičius gali netrukdyti svarstant bendras parapijos gaires, bet gali labai sulėtinti sprendimų darymą tarp tarybos posėdžių. Klebonas, kuris dirba pilną laiką, vykdydamas parapijos tarybos nutarimus, turi turėti galimybę pasitarti su taryba, kad jo kasdieniniai darbai nesitrukdytų. Tam reikalingi gerai turėti arba vykdomąjį komitetą, arba daryti dažnus posėdžius su svarbiausiais parapijos tarybos nariais.

Žiema Vilniuje. Ir ten sniega...

NEW YORKO METROPOLITAN OPEROS SOLISTĖS

LILIJOS ŠUKYTĖS
KONCERTAS,

ruošiamas Lietuvių Fondo, įvyksta Chicagoje š. m. kovo mėn. 1 d., 7 val. vakaro, Orchestra Hall, 220 So. Michigan Avenue. Koncerto pelnas skiriamas paremti lietuvių kalbos lektūros atidarymą Chicagos Universitete.

BILIJETAI: Lietuvių Fondas — 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, telef. 778-2858 ir "MARGINIAI" — 2511 W. 69th Street, Chicago, Ill. 60629, telef. 778-4585.

POEZIJA

Po Dievo atspaudais, Leonardo Andriekaus
Broliai balti aitvarai, H. Nagio, kietais viršeliais
Sventieji akmenys, F. Kiršos
Lietus ir laikas, V. Bogutaitės
Saulė kryžiuose, L. Andriekaus
Naktigonė, L. Andriekaus
Marijos žemė, A. Tyruolis
Zemės pakopos, J. Blatrušaičio
Alfa ir Omega, M. Vaitkus
Relikvijos, Nerimos Narutės
Sacra Via, A. Tyruolis
Poezija, J. Aistis
Respublika, S. Laučias
Anykščių šilėliai, A. Baranauko
Kariai ir šventieji, E. Tumienės
Maironio baladės, iliustravo P. Lapė
Šviesos mergaitė, P. Naujokaitis, lyrinė poema
Šerkšno sidabras, V. Vaitkus, eilėraščiai
Aušros žvaigždė, A. Tyruolis, eilės
Kai tu arti mane, D. Sadūnaitis, eilėraščiai
Martynas Fierro, J. Hernandez poema
Sutemos, J. Narūnės dienraščiniai posmai
Rožių vasara, Marijos Aukštaitės eilėraščiai
Grūdai, A. Jasmanto eilėraščiai
Ugnies pardavėjas, B. Rukšos, poezija
Partizanų akys, J. Parojaus eilėraščiai
Alkana žemė, S. Sakytis eilės
Dienoraštis, M. Vaitkus
Detalės, A. Baužinskaitės-Kairienės
Kai mes nutylami, J. Saulaitytės
Atdari langai, S. Santvaras
Aukos taurė, S. Santvaras
Aukšiniai rageliai, Pr. Naujokaitis
Beržų pasakos, O. B. Audronė
Tu esi mano žemė, D. Sadūnaitė
Vakarė banga, G. Tulauskaitė
Metų vingiai, A. Tyruolis
Tua sesute, P. Lembitas
Tik tau ir man, O. B. Audronė
Trapus vakaras, K. Grigaitytės
Bevardė šalis, L. Sutemos
Agonų gaisras, V. Šlaito
Gelių kalbėjimas, J. Meko
Pavieniai žodžiai (vaizdai), J. Meko
Šekspyro Sonetai, Vertė Alf. Tyruolis

kietais virš. 5.00

BELETRISTIKA

Rezistencija, R. Spalio romanas, kietais viršeliais
Graži tu mano Tėvyne, Antologija
Vilniaus rūbas, P. Tarulio romanas
Bėgiai, K. Almeno novelės
Veidu prie žemės, K. Grigaitytės novelės
Keliuonė, premijuotas romanas, Alg. Landsbergis
Pavasario lietus, A. Barono romanas
Elegijos, J. Aistis
Alma Mater, R. Spalio (kietais viršeliais)
Liepsnos ir apmaudo asociacijos, J. Gliados
Smilgos (apsakymai), A. Giedrio
Gyvenimas tai keikė vėsynių, K. Almena
Runce ir Dandierinas, J. Zmuidzino
Gluosnių daina, A. Vaičiūlaičio
Vieniši pasauliai, A. Rūtos
Sąmokslas, V. Volerto, prem. romanas
Inicijai po tiltu, A. Tulio novelės
Keltas į kairę, A. Rūtos prem. romanas
Valentina, A. Vaičiūlaičio
Gundymai, J. Gailiaus
Pabučiavimas, J. Grušo
Sveiki, gyvi, J. Parojaus
Vytis ir Erelis, J. Kmito
Zvaigždė viršum girios, Alės Rūtos
Pirmoji pradalgė, literatūros metraštis
Antroji pradalgė, literatūros metraštis
Trečioji pradalgė, literatūros metraštis
Ketvirtoji pradalgė, literatūros metraštis
Penktoji pradalgė, literatūros metraštis
Šeštoji Pradalgė — Literatūros metraštis
Pulkim ant kelių, romanas iš Strazdelio gyvenimo
Pulkim ant kelių, II tomas
Baisusis birželis, Pr. J. Naumiestiško
Zemės šauksmas, Alės Rūtos, apysaka
Kur bėga šešupė, A. Skirkos, legendos
Miestelis, kuris buvo mano, N. Mazalaitės
Dailininkas Rauba, V. Ramono
Proza, Gabijos leidinys, apysakos
Nulaužta šaka, S. Petersonienės, vaizdeliai
Zvakidė, A. Škėmos, 2 veiksmy vaidinimas
Vaidinimai, V. Frankienės, scenos vaizdeliai
Ziurkių kamera, J. Griniaus, 3 veiksmy drama
Don Kamiliaus maišas pasaulis (II tomas)
Naujas veidas, A. Norimo novelės
Peilio ašmenimis, J. Jankaus drama
Ant Vilnelės tilto, P. Jurkus
Karklupėnuose, A. Baranaukas
Rinkiniai raštai, P. Andriusis
Nepriklausoma Lietuva, R. Skipitis
Laisvė ginant, J. Petraitis, I tom.
Laisvė ginant, J. Petraitis, II tom.
Silpnamo kūne, J. Prunskis
V. Krėvės raštai, 5 tomai kiet. viršeliais
Ošančios pušys, H. D. Mošinskienė
Aidas tarp dangoraižių, O. Nendrė
Draugas don Camillo, G. Guarsas
Kaimietiškoji psalmė, F. Timmermano
Meilė trikampis, R. Rasos romanas
Grožybės meilė, P. Orintaitės
Prisikėlimas, Alės Rūta
MENAS, MUZIKA
Art Collection, pranciškonų meno galerija
Tautos keliu, J. Juodis, paveikslų albumas
Sventoji auka, tėv. A. Kezys, S.J. foto albumas
Lietuvos vaizdų albumas, V. Augustino
Mūsų šokiai, II tautinių šokių šventės repertuaras
Laudies dainos, K. Banaičio
Garbė Dievui, kun. K. Senkauskas, giesmynėlis su gaidomis
Lietuviškas esame mes gimę, J. Žilėvičiaus, lietuvių dainynas
Giesmynėlio palydas, kun. K. Senkauskas, didelio formato
Dainos aukštam balsui su pianu II, VI, Jakubėno
Dainos Lietuvai, S. Čerėnės-Mulks, solo balsui ir panui
O tėvyne manoji ir Ramunė, S. Čerėnės, dainos po 50¢
Dainų Gajus, J. Stankūnas, chorui
Lietuvos aidai, J. Stankūnas, akordeonui
Ten gintarėliai, P. Matekūnas, jaunimui
Lietuviška muzika, č. Sasnauskas
Laisvės kovų dainos, red. J. Aistis
Su daina, red. G. Šimukonienė
Dainų kūryba, red. G. Šimukonienė
Mažasis giesmynėlis
Dainuok linksma jaunyste
JVAIRIOS
Nepriklausomos Lietuvos pinigai, J. Kario
Visi mes broliai, L. Evelyn, vertimas
Pasaulio lietuvių žinyras, A. Simučio
Lietuvių literatūra sveturi, red. K. Bradūno
Škėmos raštai I tomas, red. A. Landsbergio
Penki stulpai turgaus aikštėje, A. Landsbergio
Lietuviškasis liberalizmas, red. V. Kavolio
Nužemintųjų generacija, V. Kavolio
Sodybų pievelės, A. Šestoko, pievų priežiūra
Valgių gaminimas, 565 pusl., kietais viršeliais
Lietuvių kalbos vadovas, P. Skardžiaus ir kt.
Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, J. Balčikonio
Lietuvių Mokslo Akad. Suvažiavimo Darbai V
Padanglių keliai, astronomija, kun. P. Vaserio
Kariška diena, K. Barėnas
Lietuva — Europos negaitė
Lietuvos spalvotas žemėlapis
Tautiniai rūbai ir juostos
Zemės ūkio švietimas, dr. J. Dauparas
Visgailis, J. Vėgelis, padavimai
Vardynas, A. Rūkas
Metraštis, Liet. katalikų mokslo akademija
Religinis pradas Maironio kūryboje, A. Šešplaukio
Komunizmas — Antikristo religija, K. Čižiro
Lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos
DARBININKO ADMINISTRACIJOJE
910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

SACHMATAI

Veda K. Merkis

● JAV pirmenybės, kurios baigėsi didmeistrio S. Reshevskio laimėjimu 8-3 (5 laimėjimai ir 6 partijos lygionis) turi nemažą įdomių dalykų. Reshevskis pasipuošė JAV čempiono titulu seštą kartą. Jis laimėjo 1-ias JAV pirmenybes 1936 m. t.y. prie 33 metų! Tokio rekordo neturi nė vienas čempionas visam pasauliui. Reshevskis, Addison ir Benko bus JAV dalyviai tarponinėms pasaulio p-bėms. Pirmuoju pakaitu tapo didmeistris, Bronxo šv. Marijos bažnyčios kunigas, William Lombardy, baigęs šias p-bes ketvirtu. Jis be dvejojimo vienintelis pasaulio šiuo metu kunigas su didmeistrio titulu. Latvijos, senior-meistras, Edmar Mednis, pasidalijo 5-8 vietas, pralėkęs didmeistrus Bisguier, R. Byrne ir kt.

● Bostono tarpklubinėse, sausio 9 Lietuvos I baigė lygionis su Cambridge I 2½-2½. Sprendžiamoji partija Algis Makaitis buvo įgijęs svaros prieš buv. Bostono čempioną D. Schefferį, vienok neišnaudojo ir partiją užsibaigė lygionis. Boystono klubas sudorėjo MIT 4½-½ ir Harvardo u-tas sulaukė lygionis su Cambridge II. Pirmenybės "Championship" divizione jau įpusėtos. Lietuvių I tobelaukė trečią vietą, pirmąją Boyston C.C. 5-0, MIT 3½, Lithuanian 2½, Harvard 2, Cambridge II 1, Cambridge I ½-½.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 17 dol.: Msgr. V. Balčiūnas, Thompson, Conn., Msgr. J. Kučingis, Los Angeles, Calif., dr. H. Armanas, Baltimore, Md.

13 dol.: A. J. Pateckis, Hartford, Conn.

Po 10 dol.: A. Menderis, Rego Park, N. Y., S. Barkus, Howard Beach, N. Y., D. Slivynas, Diamond Point, N. Y., B. Užsienis, Chicago, Ill., dr. E. V. Druktėinis, Dayton, O.

9 dol.: kun. J. Yuscavage, Stamford, Conn.

Po 7 dol.: kun. L. Budreckas, A. Krisciūnas, Brooklyn, N. Y., dr. B. S. Jankauskas, W. Brentwood, N. Y., A. Mockus, Harrison, N. J., A. Mikėnas, Omaha, Nebr., A. Trečiokas, Oran-

ge, N. J., dr. P. Žemaitis, Plymouth, Mich., C. Ramanauskas, Chicago, Ill.

Po 5 dol.: M. Bukauskas, E. Culada, K. Savičiūnas, Brooklyn, N. Y., A. Simkus, Woodhaven, N. Y., E. Galičius, L.I.C., N.Y., J. Puodžiūnas, Waterbury, Conn., K. Kaminskas, Ansonia, Conn., J. Janušauskas, Hartford, Conn., P. Sakaitis, Bristol, Conn., J. Mackevičius, Cambridge, Mass., kun. W. L. Valkavičius, Brockton, Mass., P. Jaras, Norwood, Mass., S. Everlin, Avenel, N. J., E. Liaugaudas, Saddle Brook, N. J., S. Stravinskas, Chicago, Ill., dr. V. Vardys, Norman, Okla., A. Gylis, Olympia, Wa., A. Balsys, Kensington, Md.

Po 4 dol.: A. Raguckas, Woodhaven, N. Y., O. Aušrotas, White Plains, N. Y., A. Gečys, Bronx, N. Y., S. Prapuolenis, A. Trainis, Richmond Hill, N. Y., J. Katkus, Brooklyn, N. Y., P. Slapikas, Maspeth, N.Y., P. Stancius, Caseyville, Ill., E. Libus, Chicago, Ill., K. Gimžauskas, Cicero, Ill., K. Degutis, Linden, N. J., K. Nugaris, Kearny, N. J., A. Igaunis, Waterbury, Conn.

Po 3 dol.: K. Žvinis, E. Vaiteikūnas, J. Sirutis, A. Kazlauskas, P. Gagas, Brooklyn, N. Y., J. Landsbergas, M. Kregždienė, Richmond Hill, N. Y., S. Vizgirda, Englishtown, N. J., R. Romas, Lakewood, N. J., V. Renkevich, Kearny, N. J., P. Machulis, M. Veliuona, Baltimore, Md., E. Nawazelski, Hanover, Mass., A. Hintendorf, Brockton, Mass., K. Česna, Worcester, Mass., J. Ajustas, Malden, Mass., S. Miknius, New London, Conn.

Po 2 dol.: Iš N. Y. valstijos: Z. Rimas, A. Mazelis, E. Waiteilis, A. Andriusienė, P. Bielskus, A. Barris, E. Daidynas, M. Galdikas, P. Kerdock, D. Averka, M. Visgirda, V. Vaskunas, J. Stanat, Brooklyn; K. Krušinskas, M. Povilaitis, J. Abozorius, J. Pakalka, A. Kadziš, J. Lukoševičius, J. Vyuris, A. Raulinaitis, K. Lakickas, S. Liogys, J. Liogys, P. Kaladis, A. Butas, E. Bublaitis, O. Rimydis, K. Bačkauskas, Woodhaven, A. Seputis, K. Motuzas, Richmond Hill.

Po 1 dol.: V. Ramonas, J. Klimas, N. Rauchienė, P. Dirks, S. Bukas, Chicago, Ill.; I. Valančius, E. Chicago, Ind.; K. Daugėla, Bedford, N. H., P. Savickas, Nashua, N. H., A. Gillis, Manchester, N. H., F. Samulėnas, Winter Park, Fla., A. Paleckis, St. Petersburg, Fla., M. Norkevich, Lake Worth, Florida, A. Maskelunas, Pittsburgh, Pa., J. Markalonis, Rey-

Jau pradėta registracija!

Norintieji keliauti su lietuvių ekskursija į

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIOS DEKIKACIJĄ ROMOJE

(koplyčią pašventins šv. Tėvas Paulius VI)

užsiskakytė vietas dabar — iki 1970 m.

vasario 20 d.

Kreipkitės į:

CATINTOURS, INC.

109 North Dearborn St.

Chicago, Ill. 60602

Telefonas: (312) 332-4111

Registruojantis reikia įmokėti \$100.00

Čekis rašomas: CATINTOURS, INC.

Vyksta dvi ekskursijos:

Pirma išvyksta iš New York birželio (June) 17 d. ir grįš į New York liepos (July) 15 d. Kaina \$693.00.

Antra išvyksta iš Chicagos birželio (June) 18 d. ir grįš į Chicago liepos (July) 13 d. Kaina \$703.00.

Abejose ekskursijose paminėta suma užmoka Jėt orlaivio kelionę į abi puses, visas keliones (tours), kambarį ir maistą viešbučiuose.

KELIONĖS PROGRAMA:

Jet orlaivis nuveš į Lisbon, Portugaliją. Iš ten autobusais aplankysime žymesnes vietas Portugalijoje, Ispanijoje, pietinėje Prancūzijoje ir Italijoje.

BROSIŪROS su smulkesne kelionės programa reikalaukite iš CATINTOURS, INC. — šį skelbimą pasilaikykite.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221
Prašu pratešti prenumeratą 1970 metams.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$ _____

Siunčiu už prenumeratą \$ _____

Spaudai paremti \$ _____

Siunčiu skolą už _____ m. \$ _____

noldsville, Pa., J. Skersys, Lawrence, Ma., K. Truska, Harrison, O., K. Keblys, Southfield, Mich., A. Vosylius, Los Angeles, Calif., S. Gercis, Guarico, Venecuela. Iš Kanados: J. Steiblys, Hamilton; M. Kaskus, Montreal; J. Birgiolas, Toronto; J. Kralikauskas, Islington; A. Kovacs, Simcoe.

Vistiems, prie kalendoriaus išlaikyti padengimo prisidėjusiems, nuosirdžiai dėkojame. Laukiame spaudai paramos ir iš neatsiliepusių.

Dėkinga DARBININKO Administracija

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

MARIO'S Auto Inspection & Repair Station headlight adjustment, wheel alignment, motor tune-up, brake service — Shell Bay, Mayville, N.J. Cape May Court House (opp. State Inspection Dept. Station) 8am-5pm Closed Sun.-Mon. — 609-465-5607 Owned & operated by M. DeSantis

COPHRESI TRAVEL AGENCY GENERAL INSURANCE AND IMMIGRATION PROBLEMS 2817 Bergenline Avenue Union City, N.J. Call 201-864-0468 - 69

PAINTING, PAPER HANGING, & CARPENTRY — Exterior - Interior, reasonable, best material used. — 212-891-1006 or 743-5449 PAUL LABARBERA, 2821 Emmons Ave., Brooklyn.

H. W. MALE

SERVICE MEN Prominent national firm needs outside men, exp in upholstery. Good starting salary plus benefits, excellent opportunity. Car necessary — only full time. Dependable applicants considered. — Call Service Dept. 212-647-5000

ROUTE DRIVERS

For Central Jersey Area Must speak English ZIMMERMAN BAKING CO. Elizabeth, N. J., (201) 289-8594

Electronic Service Technician Automated Business Systems, division of Litton Industries, has immediate position for person to field service data processing equipment. Applicant must have completed HS with exp or additional educational background in electro-mechanical & electronic equipment. Military experience considered. Salary based on exp with opp'ty for advancement. Many fringe benefits, educational refund plan. All interviews by appointment only. Phone — 661-7816.

DRIVERS: several openings, must be acquainted with New Jersey area, must speak English. Steady position. Call: (201) 289-8594

MECHANICS

If you enjoy working on mechanical equipment and have good mechanical skills, we have the job for you. As an area mechanic you will have the chance to maintain manufacturing equipment in a rapidly growing plastic processing business. Excellent pay, outstanding benefits, training opportunities, and real job security. Call or visit — MONSANTO COMPANY (Personnel Department), North 8th Street & Monroe Ave. Kenilworth, N.J. 201-276-2900 Ext. 421. An Equal Opportunity Employer

HAPPY BROTHERHOOD WEEK

MOTT HAVEN TRUCK PARTS Inc.

429 Bruckner Blvd. BRONX, N. Y. CY 2-7600

J & T TRANSPORT Inc.

7990 National Highway PENNSAUKEN, N. J. For Fast Prompt Action Call 609-663-0410

ROOF HEALTH CLUB

BUSINESS MEN Massage, Reducing and Exercise Swimming Pool and Handball Open 10 AM to 7 PM in the

HOTEL Mc ALPIN 24th Floor Broadway & 34th Street LO 5-6700

NATIONAL BANK of NORTH AMERICA

60 HEMPSTEAD AVE. WEST HEMPSTEAD, Long Island 516-481-9000

MALE - FEMALE

DENTAL LAB TECHS 1—Crown & Bridge Dept., highly expd. 1—Plate Dept., exp. nec. Divers duties. 1—Chrome & Steel Dept., some exp. All excel. salary. Chester County Dental Lab., West Chester, Pa. Call 8-5 — 215-696-1393

Plant workers Little Falls Laundry N.J. biggest & best. Steady work, no layoffs. Earn while you learn — top wages plus union benefits, free transportation. Call (201) 256-0400 or stop in at our Bus Depot at — 571 Orange Street, Newark, N.J. An Equal Opportunity Employer.

DISPLAY

THE BREAKERS Open all year round Ocean Grove, N.J. — Healthful, ocean air, home cooking, pleasant atmosphere. Rooms from \$200 a month and up. Special rates for all year. Call — 201-775-9526

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionėi ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užkite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas įvyks sausio 18 d. 2 v. popiet Christ Congregational Church, 91 Street ir 85 Rd. kampas, Woodhaven, New York 11421. Minėjimas prasidės bendrom pamaldom, kurias atliks kun dr. Tomas Žiuraitis, O.P. iš Washington, D.C. ir kun. P. Dagys. Po pamaldų (3 val. popiet) ten pat parapijos salėje bendra kavutė ir mas. ir akademija. Apie sausio 15 reikšmę kalbės teisininkas J. Stiklorius, o meninę dalį atliks operos solistė Juzė Augaitytė. Abu iš Philadelphia, Maloniai kviečiame visus lietuvius dalyvauti taip reikšmingos mūsų tautai šventės minėjime. Minėjimą rengia: Lietuvių Veteranių Sąjunga 'Ramovės' New Yorko skyrius; Lietuvių Savanorių-Kūrėjų S-gos New Yorko Skyrius ir New Yorko Mažosios Liet. Bičulių Draugija.

Lietuviškas užgavėnės rengia KLL Sąjunga 29 kuopa vasario 8 Aprėikimo parapijos salėje. Rengėjos kviečia visus dalyvauti.

Vincas Gruzdis, iš Philadelphia, Pa., kalbės Neo-Lithuania korporacijos metinėje šventėje, kuri bus vasario 7 Le Cordon Blue salėje Woodhaven.

Kompozitorius Vytautas Bacevičius susirgo ir sausio 12 buvo paguldytas į Queens General ligoninę.

LKM Sąjungos 29 kuopos metinis susirinkimas bus sausio 18, sekmadienį, 1 v. popiet Aprėikimo parapijos salėje. Visos narės kviečiamos dalyvauti, nes yra daug reikalų aptarti.

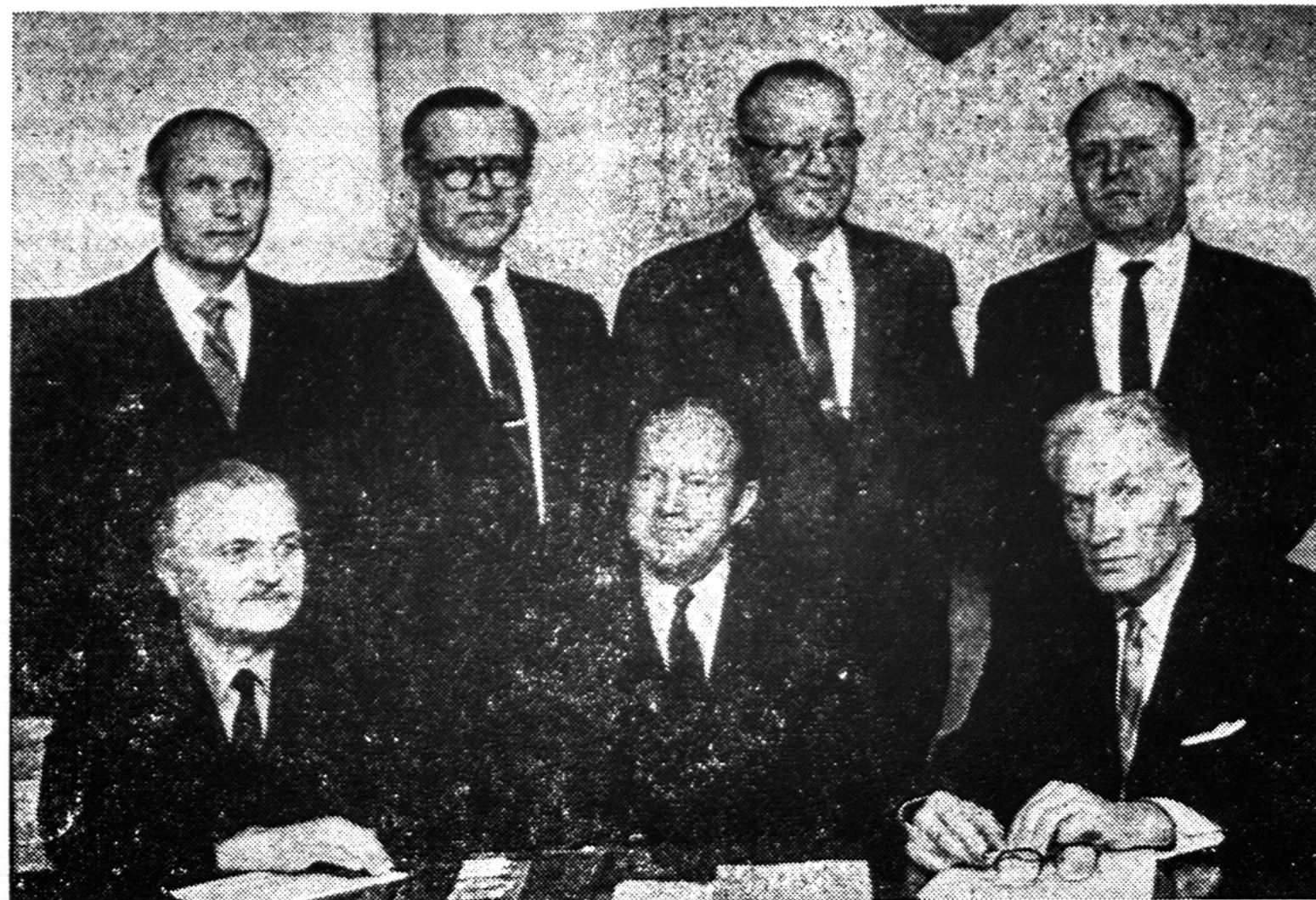
Kazimieras Barauskas ir Stasys Nutautas sausio 12 išvyko į Hot Springs, Arkansas, kur išbus porą mėnesių.

Elena Šilinskienė guli Lutheran ligoninėje, ir jai sausio 12 sėkmingai padaryta kojos operacija.

Aido krautuė, kuri priklaus J. Bublaičiui, sausio 13 d. 2:30 v. naktį apiplėšė piktadariai. Išlaužę geležines grotas, išplovė skylę stiklinėse duryse ir išnešė vieną spalvotos televizijos aparatą, kitą paprastą televiziją.

Antanas Jurgėla, kurį sausio 1 ištiko širdies priepuolis, vis dar tebeserga ir tebeguli ligoninėje.

Dr. Vytautas P. Vyntas paskirtas American Airlines padalinio—Sky Chefs firmos asistentiniu viceprezidentu personaliniam ryšiams. Ši firma rūpinasi lėktuvų keliautojų maisto gamyba ir pristatymu, aerodromo restoranų tvarkymu bei įvairiose pasaulio dalyse esančiais Flagship viešbučiais. Paskutiniu metu dr. V. Vyntas buvo atsakingas už American Airlines derybas bei santykius su pilotų bei stewardessų unijomis.

Vilko valdyba. Iš k. į d. 1-je eilėje dr. Br. Nemickas, Vilko pirmininkas dr. K. Valiūnas, J. Audėnas; 11-je eilėje — J. Valaitis, St. Zikas, dr. J. Puzinas, R. Kežys. Nuotr. V. Maželis

ORGANIZUOJAMA DAILĖS PARODA

LB New Yorko apygardos iniciatyva rengiama paroda Lietuvos nepriklausomybės šventės proga. Paroda bus naujajame Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyne. Į parodą kviečiami visi Atlanto pakraščio lietuviai dailininkai.

Parodai globoti sudarytas komitetas, į kurį įeina: pirm. prelatas J. Balkūnas, Emilija Čekienė, Tėv. Juvenalis Liauba, Birutė Novickienė, Vytautas Radzivas, Antanas Sabalis ir Aleksandras Vakselis.

Atskira komisija greitai laiku apžiūrės patalpas ir įvertins, kiek bus galima paveikslų sutalpinti. Pirmu žvilgsniu atrodo, kad kiekvienas dailininkas

galės pakabinti iki 10 paveikslų.

Kadangi laiko visai nedaug, tai kviečiami visi apylinkės dailininkai registruotis pas LB apygardos pirmininką Aleksandrą Vakselį, 84-20 112 Street, Richmond Hill, N. Y. 11418, telefonu skambinti po šešių vakarais (212) 846-3246.

Moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyks sausio 17, šį šeštadienį, 2 val. popiet Jaunimo centre, 361 Highland Blvd. Bus pasidalinta įspūdžiais ir nuotykiomis iš Dainavos žiemų kursų. Susirinkimo pagrindinė tema — veiklos dinamika. Visas susidomėjęs jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Tadui Zagorskiui, Andes, N. Y., mirus, vieton gėlių prie karto, A. ir J. Pakalkai skiria 10 dol. Kultūros židiniui Brooklyne. Pranciškonai širdingai dėkoja.

Izidorius. Vasyliūno koncertas Town Hall salėje bus vasario 14, šeštadienį. Pradžiai 5:30 v. popiet. Koncertą rengia Norman Seamon.

Antanas Reventas gulėjo Lutheran ligoninėje dr. V. Paprocko priežiūroje. Padaryta sėkmingai operacija, iš ligoninės grįžo sausio 14.

Vyriškis ieško atskiro kamburio ar mažo buto, kur būtų galima virtis valgyti. Rašyti Frank Dubickas, HI-LI Manor, Room 109, Far Rockaway, N. Y. 11691.

Klaipėdos atvadavimą prisimenant

(atkelta iš 4 psl.)

kyti be natūralaus užnugario ir per tą trumpą laiką buvo privestas prie visuotinės ekonominės suirutės. Lietuvai, kaip naujai atsikūrusiai mažai valstybei, sunku buvo nugalėti visas prancūzų ir lenkų daromas pinkles.

Klaipėdos krašto lietuviams savaime kilo mintis sukilti, jeigu į juos bei jų teises nebus kreipiama dėmesio, ir tuo būdu atkreipti viso pasaulio dėmesį į save ir įrodyti, kad krašto dauguma nori jungtis prie Lietuvos.

Sukilimas

Sukilimo mintis kilo 1922 pradžioje, kai krašte plito žinia, kad Paryžių greitu laiku bus paskelbtas Santarvės sprendimas, nustatęs Klaipėdos kr. tolimesnį likimą. Sukilimo iniciatoriai su E. Simonaičiu priešakyje gerai suprato, kad reikia iš anksto rimtai pasirošti, o tam reikia ieškoti pagalbos Lietuvoje.

Ryšiai su Lietuva buvo nuo seniau. Klaipėdos lietuviai veikė įvairiais būdais, ieškodami tinkamo asmens sukilimui paruošti. J. Budriui drauge su E. Simonaičiu buvo patikėtas sukilimo planavimas ir paruošimas. Daugelis klaipėdiečių gyventojų, ūkininkų ir

Labai patogus laikas dabar įsigyti didžiai sumažinta kaina radiją "consuls" (didelį) su puikiais baldais iki 72 colių ilgio, arba mažą su atskirais garsia kalbiais, taip pat rašomąsias mašinėles, Zenith firmos TV ir įvairias skaičiavimo mašinas.

Teirautis: J. L. Giedraitis, 10 Barry Drive, E. Northport, N. Y. 11731, telefonu skambinti vakarais (516) 757-0055.

darbininkų sukilimui pritartė ir jį rėmė.

Iniciatorių grupė sausio 6 dieną nusprendė veikti. Susidarė Maž. Lietuvos gelbėjimo Komitetas ir sausio 9 susirinkęs Silutėje viešai paskelbė, kas buvo nutarta.

Savanorių armijos vyr. vadu buvo paskirtas J. Budrys. Jam buvo suteikta visa galia pasirinkti ir skirti padalinių vadus ir kitus pareigūnus.

Prancūzų Klaipėdos apsaugai įgulą sudarė atskiras batalionas, kuris, sukilimui vykstant, buvo papildytas ten esančia vokiečių policija apie 200 žm. ir vietinių vok. savanorių per 150. Sukilimas pradėtas sausio 11; tęsėsi, kol prancūzų įgula savo priešinimą sustabdė ir Petisne administracija pareiškė norą su sukilėlių vadais tartis. Sausio 15 Klaipėdos miestas, jos uostas ir visas kraštas jau buvo sukilėlių valdžioje. Maž. Lietuvos gynimo komitetas Klaipėdos direktorijos pirmininku paskyrė E. Simonaitį, kuris tas pareigas perėmė, o Petisne komisaro funkcijas ir krašto valdžią pasiėmė vykdyti sukilėlių vadas J. Budrys.

Tolimesnį aiškinimąsi bei formalumus Santarvė nukreipė į Lietuvos vyriausybę. Klaipėdos kraštas, grįžęs Lietuvai, visapusiškai augo ir stiprėjo, kaip lygiai ir jos uostas Lietuvos rūpestiu buvo gilinamas ir moderninamas.

Minint tą Lietuvai labai reikšmingą Klaipėdos krašto prisijungimo sukaktį, yra prasminga ir svarbu, kad tuose minėjimuose dalyvautų gausiai ne tik vyresnieji, bet ir mielasai lietuvių jaunimas.

J.R.-tis

LITAS TAX SERVICE

86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418

Tel. (212) 441-6799

Federaliniai ir visų valstijų bei miestų mokesčiai

1969 METŲ TAKSŲ JUODRAŠTIS

VARDAS ir PAVARDE AMŽIUS
UŽSIEMIMAS SOCIAL SECURITY #
ZMONOS VARDAS AMŽIUS
JOSIOS UŽSIEMIMAS SOCIAL SECURITY #
IŠLAIKOMŲ VAIKŲ VARDAI
KITI IŠLAIKOMI ASMENYS:
Vardas Giminytė Kur gyvena Kiek uždirba
JOSŲ ADRESAS Telefonas

Ar pernai pildėt taksas? Koks buvo Jūsų adresas
Ar įdėjote estimated taksų dėl 1969 metų? Jei taip, kiek?

PAJAMOS

ALGOS — per pridėtus W-2 lapelius Ar sirgote Kiek ilgai? (nuo iki)
Ar gavot algą už tą laiką? Kitos pajamos — Randos/Nuomos
Pensija
Biznio pajamos
Kitos pajamos

DIVIDENDAI ir PALOKANOS
Surašykite iš kur gautos ir kiek
arba pridėkite informacinius lapelius
iš kur? Kiek

PARDAVIMAS NUOSAVYBIŲ ARBA AKCIJŲ
1. Kas ir kada parduota?
2. Už kiek?
3. Kada ir už kiek pirktas?
4. Komisijos ir pardavimo išlaidos
5. Kapitalinis remontas
(Prašom pridėti atskirą lapą)

Šis juodraštis padės Jums suorganizuoti finansines detales.
LITAS TAX SERVICE ekspertai išrinks rašytinus dalykus.

Jūsų mokesčiai bus užpildyti profesionališku kruopštumu. Už patarnavimą
suskaita prisijusime vėliau. Patarnavimas priklauso nuo darbo, bet pradedant
nuo \$10, vidurkis yra apie \$15 už visas tris formas.

JEIGU JOSŲ IŠLAIDOS BUVO
PANAŠIOS KAIP PERNAI,
TADA GALITE ATSIŪSTI TIK
PERNYKSTI NUORASĄ IR
PASIKEITIMUS PAŽYMETI
LAISKE.

Šį lapą, savo atskirus komentarus, uždarbio lapelius, ir
(jei turite) pereitų metų nuorašus siųskite:

LITAS TAX SERVICE
86-01 114th Street
Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Profesionalai ir prekybininkai gali siųsti surašytas detales bet
kokioje formoje. Konsultacijai atvykstate į vietą.

IŠLAIDOS

Nuosavybė

1. Nuomos ir išlaidos

Pajamos (\$)
Taksos - Mokesčiai
Mortgage procentai
Vanduo ir nutekėjimai (sewers)
Kuras
Apdrauda
Reikmenys - Hardware supplies
Valymo priemonės
Janitorius
Važinėjimas
Lauko dekoracija
Vidaus taisyklės
Dažymas, Elektra, Tvoros
Pečius, Gazas
Langai, Stogas
Kada namas pirktas?
Kiek mokėta?
Kiek ankstesniais metais
amortizuota (depreciated)?
(pridėkit kopiją)
Namų adresai:

2. Aukos

Bažnyčiai (vardai)
Vienuolynams
Mokykloms
Baltai
Kitai labdarai (Heart Fund, Care,
Skautams, Ateitininkams,
Studentams, Salvation Army
Ligoninėms, etc.)

3. Mediciniškos

Daktarai: (kokie?)
Dantistai: (kokie?)
Akiniai
Sveikatos priemonės
Ligoninės (kokios?)
Laboratorijos
Gailestingos seselės
Transportacija
X-Rays
Ligos apdraudos
Nedarbingumo apdraudos
Auto. Ligoninės apdrauda
Vaistai pagal receptus
Kiti vaistai ir vitaminai
Sveikatos pagalbos priemonės
Kiek gauta atgal iš apdraudos?

Pirmas namas

Antras namas

4. Taksai

Auto benzinai (kiek mylių?)
Namo taksai
Auto pirkimo taksai
Kiti Sales Tax
Kiti taksai

5. Procentai

Ant mortgage
Dėl mašinos
"Credit cards"
Kiti išmokėjimai
Kitos skolos
Paskolų gavimo išlaidos

6. Įvairios išlaidos

Prašom surašyti pasitaikiusius
ugnius, audros, vagystės
nuostolius;
mašinos nelaimės;
vaikų priežiūra motinai dirbant;
investavimo išlaidos;
žurnalai, patarimai;
transportacija;
profesijos nario mokesčiai, unijos,
viršvalandžių darbo išlaidos;
uniformos, batai;
auto išlaidos dėl darbo (ne iš
namų važinėjimas);
darbo įrankiai;
viršvalandžių maistas;
mokslas sau ar žmonai;
darbo ieškojimas.

7. Alimoninis mokestis

(skyrybų atveju)

8. Asmeniškos ir pusiau asmeniškos

Prašom aprašyti keliones susirūši-
sias su profesija, arba tyrinėjimus
investavimo tikslais, gamblinio
nuostolius ir pelnus, Pensijų fondo
išdavimus, arba ateitinimus.